

**BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU**

SAYI: 2013/2

MART 2013

TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜMÜ

08 Mayıs 2013

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜMÜ

(Mart 2013)

İÇİNDEKİLER

1. Yönetici Özeti	5
2. Personel ve Şube Sayısı	8
3. Aktif/Pasif Gelişimi	11
a) Krediler.....	16
b) Takipteki Alacaklar	23
c) Menkul Değerler Portföyü	27
d) Mevduat.....	32
e) Yurtdışı Bankalara Borçlar.....	39
f) Özkaynaklar ve Sermaye Yeterliliği	43
4. Kârlılık	47

TABLolar

Tablo 1: Sektörün Personel Sayısının Banka Grupları Bazında Dağılımı (Kişi).....	9
Tablo 2: Sektörün Şube Sayısının Banka Grupları Bazında Dağılımı (Adet).....	9
Tablo 3: Seçilmiş Bilanço Kalemleri	11
Tablo 4: Banka Grupları Bazında Toplam Aktiflerin Gelişimi.....	15
Tablo 5: Seçilmiş Rasyolar (%)	15
Tablo 6: Banka Grupları Bazında Kredilerin Gelişimi	18
Tablo 8: Türleri İtibarıyla Krediler	19
Tablo 9: Kredi Türleri ve Banka Grupları İtibarıyla Kredilerin Gelişimi.....	22
Tablo 10: Kredi Türleri İtibarıyla Banka Gruplarının Payları	23
Tablo 11: Menkul Değerlerin Gelişimi	27
Tablo 12: Emanet Kıymetlerin ve Menkul Değerlerin Gelişimi.....	31
Tablo 13:Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi	33
Tablo 14:Mevduatın Vade Dağılımı (%)	35
Tablo 15: Yeni Gelir Vergisi Stopaj Oranları	35
Tablo 16: Çeyrekler İtibarıyla Kıymetli Maden Depo Hesaplarının Gelişimi.....	37
Tablo 17: Yurt Dışı Şubeler Nezdinde Toplanan Mevduat.....	38
Tablo 18: Mevduatın Dağılımı	38
Tablo 19:Yurtdışı Bankalardan Sağlanan Fonların Gelişimi	39
Tablo 20: Yurtdışı Bankalardan Temin Edilen Fonların Ülkelere Göre Dağılımı.....	41
Tablo 21: Özkaynak Unsurlarının Gelişimi	44
Tablo 22: SYR Bileşenleri	45
Tablo 23: Banka Grupları Bazında Sermaye Yeterliliği Rasyosu.....	46
Tablo 24: Bankacılık Sektörü Karşılaştırmalı Gelir Tablosu	47
Tablo 25: Banka Grupları İtibarıyla Net Dönem Karı ile Özkaynak ve Aktif Karlılığı	55

GRAFİKLER

Grafik 1: Personel ve Şube Sayısının Gelişimi	8
Grafik 2: Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre Personel ve Şube Sayısı Değişimi.....	8
Grafik 3: Krediler ve Mevduat Yıllık Artış Oranları	12
Grafik 4: Toplam Kredilerin Gelişimi.....	16
Grafik 5: Toplam Kredi Büyümesi.....	17
Grafik 6: Türleri İtibarıyla Kredi Büyümesi	18
Grafik 7: Kredilerin Türleri İtibarıyla Dağılımı	19
Grafik 8: Kur Etkisinden Arındırılmış Yıllık Kredi Değişimleri	20
Grafik 9: Türleri İtibarıyla Bireysel Kredilerin Yıllık Artış Oranları	21
Grafik 10: Kredilerin Ağırlıklı Ortalama Faiz Oranları (TL).....	22
Grafik 11: Takipteki Alacakların Gelişimi.....	24
Grafik 12: Takipteki Alacak Hareketleri.....	24
Grafik 13: Takibe İntikal/ Canlı Krediler ve Takipten Tahsilat/ Takipteki Alacaklar	25
Grafik 14: Takibe Dönüşüm Oranının Gelişimi	26
Grafik 15: Menkul Değerlerin Yıllık Gelişimleri	28
Grafik 16: Menkul Değerlerin Portföy Dağılımı.....	28
Grafik 17: Kamu Borç Stoku ve MDC Gelişimi.....	28
Grafik 18: Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler	29
Grafik 19: Menkul Değerlerin Kullanımına Göre Dağılımı.....	29
Grafik 20: Emanet Kıymetlerin Dağılımı-Yerleşiklere Göre (%).....	31
Grafik 21: Emanet Kıymetlerin Tutarı-Yerleşiklere Göre	31
Grafik 22: Çeyrek Dönemler İtibarıyla Toplam Mevduatın Gelişimi.....	32
Grafik 23:Çeyrek Dönemler İtibarıyla TP ve YP Mevduatın Gelişimi	33
Grafik 24:Mevduatın/Katılım Fonlarının Türleri İtibarıyla Dağılımı	34
Grafik 25:Tasarruf Mevduatı ile Ticari ve Diğer Mevduatın Gelişimi.....	34
Grafik 26: Banka Grupları Bazında Mevduatın Krediye Dönüşüm Oranı.....	37
Grafik 27: Sendikasyon ve Seküritizasyon Kredileri Geri Ödeme Planı	40
Grafik 28:Yurtdışı Bankalardan Temin Edilen Fonlar.....	41
Grafik 29: Toplam Aktifler ve Özkaynakların Değişimi (Çeyrek Dönemler İtibarıyla)	43
Grafik 30: Toplam Aktifler ve Özkaynakların Değişimi (Aralık 2002 Baz dönem)	43
Grafik 31: Sermaye Yeterliliği Rasyosu	44
Grafik 32: Karlılık Göstergeleri	49
Grafik 33: Temel Karlılık Verileri (Çeyrek Dönemler İtibarıyla)	50
Grafik 34: Çeyrek dönemler İtibarıyla Net Faiz ve Provizyon Sonrası Net faiz Gelirleri.....	51
Grafik 35: Aktif Kalitesine İlişkin Karlılık Verileri (Çeyrek Dönemler İtibarıyla).....	52
Grafik 36: Ücret, Komisyon ve Bankacılık Hizmet Gelirleri ile İşletme Giderleri	52
Grafik 37: Faiz Dışı Giderler ile Sermaye Piyasası İşlem K/Z ve Kambiyo K/Z.....	54

1. Yönetici Özeti

Mart 2013¹ itibarıyla Türk Bankacılık Sektöründe faaliyet gösteren 49 banka, 11.217 adet şube ve 204.434 personel ile hizmet vermektedir. 2013 yılının ilk üç aylık döneminde personel sayısı 2.981 kişi, şube sayısı ise 156 adet artmıştır.

Bankacılık sektörünün aktif toplamı 2013 yılının ilk çeyreğinde **%4,2** artarak **1.428 milyar TL** seviyesine ulaşmıştır. Bankacılık sektörü, 2013 yılının ilk çeyreğinde temel olarak krediler ve zorunlu karşılıklardan kaynaklanan aktif büyümesini, büyük ölçüde mevduat dışı kaynaklarla fonlamıştır. İncelenen dönemde nominal olarak %2,3 artan ve kredi büyümesini fonlamada sınırlı kalan mevduatın toplam pasifler içindeki payında 1 puanlık azalış gözlenmiştir. Söz konusu azalmada bankaların yurtdışı piyasalara yönelmesi ve menkul kıymet ihracı gibi kaynaklara başvurması önemli rol oynamıştır. 2013 yılı ilk çeyreğinde menkul kıymet ihracı yoluyla 6,2 milyar TL ilave kaynak sağlanmıştır.

2013 yılı ilk çeyreğinde **krediler** %4,9 oranında artmış, kur ve parite etkisinden arındırılmış yıllık artış ise %19,3 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2013 yılının ilk çeyreğinde kredi hacminde gözlenen toplam 38,8 milyar TL'lik artışın 16,2 milyar TL'si (%41,7) KOBİ kredilerinden, 14,2 milyar TL'si (%36,7) bireysel kredilerden, 8,4 milyar TL'si (%21,6) ise kurumsal/ticari kredilerden kaynaklanmaktadır. KOBİ kredilerinde gözlenen artışta kredi faizlerindeki düşüşün yanı sıra KOBİ tanımında yapılan değişiklik etkili olmuştur. 2013 yılında tüketici kredileri içinde en yüksek yıllık artış hızına sahip kredi segmenti %22,1 ile konut kredileri olup, onu %19,5 ile ihtiyaç ve diğer tüketici kredileri takip etmektedir.

Sektörün **takipteki alacakları** 2012 yılsonuna göre 2,2 milyar TL (%9,2) artarak Mart 2013 itibarıyla 25,6 milyar TL seviyesine yükselmiştir. Takipteki alacaklarda yılın ilk çeyreğinde yaşanan artış son 3 yıl içinde gözlenen en yüksek oranlı artıştır. Önceki yılsonu ile karşılaştırıldığında takipteki alacaklarda en fazla artış 1.016 milyon TL (%11,5) ile kurumsal/ticari kredilerde gözlenirken; anılan dönemde takipteki bireysel krediler 737 milyon TL (%9,1), takipteki KOBİ kredileri ise 405 milyon TL (%6,2) artış göstermiştir. Diğer taraftan, takipteki kredi kartı alacakları 472 milyon TL ve %12,3'lük artış ile son 3 yıldaki en yüksek artışını sergilemiştir.

¹ Bu çalışmada yer alan veriler, 6 Mayıs 2013 tarihi itibarıyla bankaların Kurumumuz veri tabanına göndermiş oldukları kesinleşmemiş geçici bilgilerden derlenmiştir.

Bankaların **menkul değer plasmanlarını** artırmak yerine kredi kullandırma eğilimlerinin 2013 yılının ilk çeyreğinde de devam etmesi nedeniyle menkul değerlerin toplam aktifler içindeki payı azalmaktadır. Aralık 2011’de %23,4 olan menkul değerlerin toplam aktiflere oranı 2012 yılsonunda ilk defa %20’nin altına gerileyerek %19,7’ye, Mart 2013 itibarıyla da %19’a düşmüştür. Yılın ilk çeyreğinde 686 milyon TL (%0,3) artan menkul değerler Mart 2013 itibarıyla 270,7 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Yıllık bazda ise menkul değerler %5,1 (14,7 milyar TL) azalmıştır.

2013 yılının ilk çeyreğinde **mevduat** artış hızı %2,3 düzeyinde kalmış ve Mart 2013 itibarıyla 789,4 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Son yıllık bir yıllık dönemde kur ve parite etkisinden arındırılmış mevduat artışı %13,7 düzeyindedir. Mevduatın toplam pasifler içindeki payının 2009 yılından itibaren azalmasında, yurtiçi tasarruf artış hızının² azalmasının yanı sıra, bankaların yurtdışı piyasalar ve repo imkânlarını kullanması ve menkul kıymet ihraçları gibi alternatif kaynaklara başvurusu da etkili olmuştur.

Küresel ekonomik koşullarda bir miktar iyileşme görüldüğü ve gelişmiş ülke merkez bankalarının genişletici para politikalarına devam ettikleri 2013 yılının ilk çeyreğinde ülkemizde yaşanan olumlu makroekonomik gelişmeler sektörün küresel piyasalardan sağladığı fon miktarını artırmıştır. Sektörün **yurtdışı bankalardan temin ettiği borçların toplamı**, yılsonuna göre 9,4 milyar USD artış göstererek Mart 2013 itibarıyla 121,1 milyar USD’ye yükselmiştir.

Temmuz 2012 döneminden itibaren Basel II düzenlemelerinin yürürlüğe girdiği sektörde, **sermaye yeterliliği rasyosu (SYR)** yılsonuna göre 0,5 puan azalarak Mart 2013’de %17,4 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Bankacılık sektörü dönem **net karı** önceki yılın aynı dönemine kıyasla 973 milyon TL (%16,3) artarak Mart 2013’te 6.953 milyon TL’ye yükselmiştir. Bankacılık sektörü dönem net karının artmasında, net faiz gelirlerindeki artışın yanı sıra, sermaye piyasası işlem kar/zararı ile kambiyo kar/zararı toplamının dönem net karına olan olumlu yüksek düzeydeki katkısı etkili olmuştur.

2013 yılının ilk çeyreğinde başta SYR olmak üzere sektörün temel seçilmiş rasyolarının olumlu yönde geliştiği görülmektedir. Sektörün takibe dönüşüm oranı ise 0,1 puan gibi düşük bir artış göstermiştir. Sektörün kaldıraç oranı %8 düzeyindedir. Gelişmiş ülkeler ortalamasına

² Dünya Bankası istatistiklerine göre, dünya ülkeleri tasarruf oranı ortalamaları 2010 yılında %19,9 iken Türkiye’de %13,7’dir. Türkiye’de aynı oran 2011 yılında %14,1’e yükselmiştir. Mevduatın göreceli olarak tekrar yüksek oranlarda artması, tasarruf oranının tekrar artabileceğini göstermektedir.

göre düşük olarak değerlendirilen ve mevcut sermayeye göre sınırlı bir varlık büyüklüğü ortaya koyan söz konusu oran bankacılık sektörünün büyüme potansiyelini işaret etmektedir.

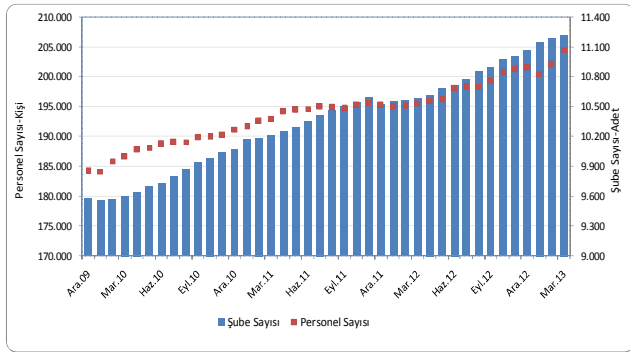
Bankacılık sektörü sağlıklı yapısını 2013 yılının ilk çeyreğinde de muhafaza etmektedir. Ayrıca, Kurumumuzca Basel III düzenlemelerine ilişkin düzenleme taslakları bu yıl içerisinde kamuoyunun görüşüne açılmaya başlamış olup, sektörümüz mevcut yapısıyla Basel III düzenlemelerine uyum sağlayabilecek durumdadır.

2. Personel ve Şube Sayısı

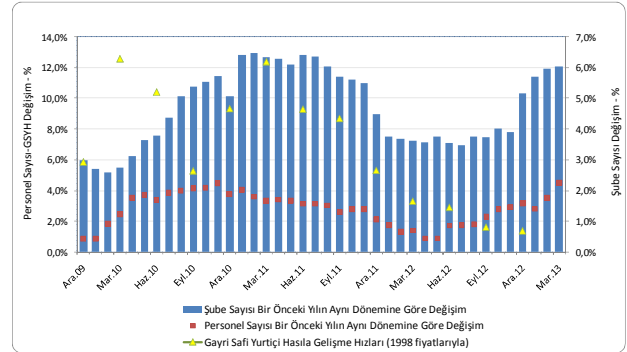
Mart 2013 itibarıyla Türk Bankacılık Sektöründe faaliyet gösteren 49 banka, 11.217 adet şube ve 204.434 personel ile hizmet vermektedir. 2012 yılında sektörün şube ve personel sayısında gözlenen artış eğilimi 2013 yılında devam etmiş, yıllık şubeleşme hızı %6 ve istihdam artışı %4,5 oranında gerçekleşmiştir.

Sektörde yıllık bazda şubeleşme hızı, genel olarak personel artış hızının üzerinde seyretmektedir. Şubeleşme ve istihdam artış hızı, büyük ölçüde makro ekonomik koşullardan etkilenmekle birlikte, 2012 yılının ikinci çeyreğinden itibaren devam eden GSYH büyüme hızındaki gerilemeye karşılık artan bir seyir izlemesi dikkat çekmektedir.

Grafik 1: Personel ve Şube Sayısının Gelişimi

Grafik 2: Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre Personel ve Şube Sayısı Değişimi

GSYH verileri için kaynak: TÜİK

Mart 2013 döneminde sektörde en fazla şube ve personel ile faaliyet gösteren banka grupları özel bankalar, kamu bankaları ve yabancı bankalar olarak sıralanmaktadır. Sektörde çalışan personelin %45'i (92.065 kişi) özel bankalarda, %25,2'si (51.573 kişi) kamu bankalarında ve %19,5'i (39.883 kişi) yabancı bankalarda istihdam edilmektedir. Aynı dönemde sektörde banka başına düşen personel sayısı 4.172 kişi, şube başına düşen personel sayısı ise 18 kişidir. TMSF grubu hariç, banka başına en fazla personel istihdamı olan banka grubu kamu bankaları (17.191 kişi), şube başına en fazla personel istihdamı olan banka grubu kalkınma ve yatırım bankalarıdır (121 kişi).

Tablo 1: Sektörün Personel Sayısının Banka Grupları Bazında Dağılımı (Kişi)

Banka Grupları	Aralık 2011	Mart 2012	Aralık 2012	Mart 2013	Değişim (Kişi)	
					Mart 2012 Mart 2013	Aralık 2012 Mart 2013
Kamu Bankaları	50.239	50.194	51.587	51.573	1.379	-14
Özel Bankalar	89.006	89.236	89.968	92.065	2.829	2.097
Yabancı Bankalar	37.048	36.917	39.384	39.883	2.966	499
Katılım Bankaları	13.851	14.124	15.356	15.689	1.565	333
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	4.841	4.798	4.900	4.965	167	65
TMSF Bankaları	286	278	258	259	-19	1
BANKACILIK SEKTÖRÜ	195.271	195.547	201.453	204.434	8.887	2.981

2013 yılının üç aylık döneminde kamu bankaları hariç tüm banka gruplarında istihdam artışı görülmüştür. Bu dönemde gözlenen 2.981 kişilik artışta, personel sayısını 2.097 kişi artıran özel bankalar grubu belirleyicidir. Öte yandan yıllık bazda, TMSF bankaları hariç tüm banka gruplarında gözlenen personel artışında, sırasıyla yabancı bankalar (2.966 kişi), özel bankalar (2.829 kişi) ve katılım bankaları (1.565 kişi) etkili olmuştur.

Mart 2013 döneminde bankacılık sektöründe çalışan personelin 726'sı (%0,4'ü) yurtdışında istihdam edilmektedir. Sektörde çalışanların %76,7'sinin eğitim durumu yüksek öğrenim ve lisans, %6,2'sinin eğitim durumu ise lisans üstüdür.

Tablo 2: Sektörün Şube Sayısının Banka Grupları Bazında Dağılımı (Adet)

Banka Grupları	Aralık 2011	Mart 2012	Aralık 2012	Mart 2013	Değişim (Adet)	
					Mart 2012 Mart 2013	Aralık 2012 Mart 2013
Kamu Bankaları	2.909	2.936	3.079	3.118	182	39
Özel Bankalar	4.943	4.968	5.071	5.177	209	106
Yabancı Bankalar	1.937	1.937	2.039	2.043	106	4
Katılım Bankaları	685	695	829	836	141	7
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	41	41	41	41	0	0
TMSF Bankaları	2	2	2	2	0	0
BANKACILIK SEKTÖRÜ	10.517	10.579	11.061	11.217	638	156

Mart 2013 döneminde en fazla şube ile faaliyet gösteren bankalar özel bankalar (5.177 adet) ile kamu bankalarıdır (3.118 adet). Sektörde banka başına düşen şube sayısı 229'dur. Yalnızca mevduat (TMSF bankaları hariç) ile katılım bankaları göz önüne alındığında bu sayı 329'a yükselmektedir. En fazla banka başına şube kamu bankaları (1.039 adet) ve özel bankalara (471 adet) aittir.

Yılın ilk çeyreğinde gözlenen 156 şube artışının 2 adeti yurtdışı³, kalanı yurtiçi şube açılışlarından kaynaklanmaktadır. Bu dönemde yurtiçinde 177 şube açılmış, 23 şube ise kapatılmıştır. Yeni şubelerin %42,9'u Marmara Bölgesi'nde, %16,4'ü İç Anadolu Bölgesi'nde, %11,3'ü Ege Bölgesi'nde açılmıştır. En fazla şube açan banka grupları ise özel bankalar (%53,7) ve kamu bankalarıdır (%22). Kapanan şubelerin ise tamamına yakını

³ Mart 2013'te Batum (Gürcistan) ve Güzelyurt'ta (Kıbrıs) birer şube açılmıştır.

Marmara Bölgesi'nden ve büyük ölçüde özel bankalardan kaynaklanmıştır. Bu dönemde sektörde yurtiçi şubelerin bölgesel dağılımına bakıldığında, en fazla şubeleşmenin görüldüğü bölgeler Marmara Bölgesi (%41,8), İç Anadolu Bölgesi (%17,2) ve Ege Bölgesi (%13,9) olarak sıralanmaktadır.

Mart 2013 itibarıyla sektörde 35.660 adet ATM, 2,69 milyon adet POS ve 68.572 adet sanal POS ile hizmet sağlanmaktadır. Bir yıllık dönemde ATM sayısında %11,2 oranında, POS sayısında %10,8 ve sanal POS sayısında %18,9 oranında artış olması, bankacılık hizmetlerine olan erişimin yaygınlaştığının önemli birer göstergesi olarak değerlendirilmektedir.

Off-shore şubeler dahil 82 adet yurtdışı şube ve 11 adet temsilcilikle toplamda 18 ülkede faaliyet gösteren sektörün, iştirakler de dahil edildiğinde faaliyet gösterdiği yabancı ülke sayısı 32'ye yükselmektedir.

Sektörde, aktif büyüme hızının şubeleşme ve istihdam artışının üzerinde bir seyir izlemesi sebebiyle şube ve çalışan başına aktif tutarlarında bir yıllık dönemde artış gözlenmiştir. Personel başına düşen aktif tutarı önceki yıla kıyasla 699 bin TL artarak 6.983 bin TL'ye, şube başına düşen aktif tutarı ise 11.108 bin TL artarak 127.276 bin TL'ye yükselmiştir.

3. Aktif/Pasif Gelişimi

Bankacılık sektörünün aktif toplamı 2013 yılının ilk çeyreğinde **%4,2** artarak **1.428 milyar TL** seviyesine ulaşmıştır. TP cinsinden varlıklar %4,1, YP varlıklar USD bazında %2,6 büyümüştür. Mart 2013 itibarıyla **yıllık artış** ise **%16,2** olarak gerçekleşmiştir.

2012 yılı ortasından itibaren cari açık ve ekonomideki olumlu gelişmelere paralel Merkez Bankası'nın piyasalardaki likiditeyi artırıcı, fonlama maliyetlerini düşürücü yaklaşımı etkili olmuştur. Özellikle yılın son çeyreğinde Rezerv Opsiyonu Mekanizmasının (ROM) da etkisiyle faiz koridorunun üst sınırının kademeli olarak gerilediği ve likidite artışı ile piyasa faizlerinin koridorun alt sınırına yakın seyrettiği görülmüştür. Ayrıca, Türkiye'ye yönelik risk algılarının iyileşmesi sermaye girişlerinin hızlanmasına katkı sağlamış, faiz oranlarındaki düşüş trendi devam ederken ekonomik büyüme potansiyeline paralel olarak yılın son çeyreğinde krediler tekrar ivmelenme eğilimine girmiştir.

Kredi notu artışı ve makro ekonomik konjonktürdeki olumlu havanın devam etmesi ile birlikte sermaye girişlerindeki artış hız kazanmış ve 2013 yılı ilk çeyreğinde kredilerdeki canlanma devam etmiştir. Başta cari açık olmak üzere finansal risklerin yakından takip edilmeye devam edildiği 2013 yılında TCMB tarafından kısa vadeli faiz oranlarında indirimle gidilirken zorunlu karşılıklar ve Rezerv Opsiyonu Mekanizması yoluyla kontrollü bir likidite yönetimi uygulanmıştır. Nitekim bu dönemde aktif yapısında en fazla dikkat çeken kalemler kredi ve zorunlu karşılık hesaplarıdır.

Tablo 3: Seçilmiş Bilanço Kalemleri

Milyon TL	Mart 2013	Değişim (Yıllık)		Değişim (Yılsonu)		Milyon TL	Mart 2013	Değişim (Yıllık)		Değişim (Yılsonu)	
		Tutar	%	Tutar	%			Tutar	%	Tutar	%
LİKİT AKTİFLER (1)	223.721	60.999	37,5	20.046	9,8	MEVDUAT	789.448	93.014	13,4	17.564	2,3
- TCMB	32.877	-13.217	-28,7	4.141	14,4	REPO	91.970	-5.653	-5,8	12.086	15,1
- Zorunlu Karşılıklar	115.453	63.145	120,7	15.917	16,0	YURTDIŞI BORÇLAR (Milyon TL) (2)	218.436	38.759	21,6	20.503	10,4
KREDİLER	833.546	134.439	19,2	38.790	4,9	- YURTDIŞI BORÇLAR (Milyon USD)(2)	121.144	19.373	19,0	9.430	8,4
TAKİPTEKİ ALACAKLAR (Brüt)	25.566	5.819	29,5	2.158	9,2	İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER (Net)	44.012	21.365	94,3	6.157	16,3
MENKUL DEĞERLER	270.680	-14.663	-5,1	686	0,3	ÖZKAYNAKLAR	186.140	33.105	21,6	4.200	2,3
						- Dönem Net Karı/Zararı	6.953	973	16,3	-	-
TOPLAM AKTİFLER	1.427.652	198.713	16,2	56.962	4,2	TOPLAM PASİFLER	1.427.652	198.713	16,2	56.962	4,2
GAYRİNAKDI KREDİLER	251.281	27.922	12,5	10.266	4,3						
DİĞER TAAHHÜTLER	1.420.529	570.098	67,0	321.302	29,2						
TÜREV ÜRÜNLER (3)	389.546	66.602	20,6	64.829	20,0						

(1) Nakit Değerler, Merkez Bankasından, Para Piyasalarından, Bankalardan ve Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar ile Zorunlu Karşılıklar toplamından oluşmaktadır.

(2) Yurtdışı bankalar ve yurtdışı merkez şubelerden sağlanan repo, mevduat, kredi, sendikasyon ve sekürütizasyon kredileri ile sermaye benzeri kredileri içermektedir.

(3) Türev ürünler tek bakılımla alınmıştır.

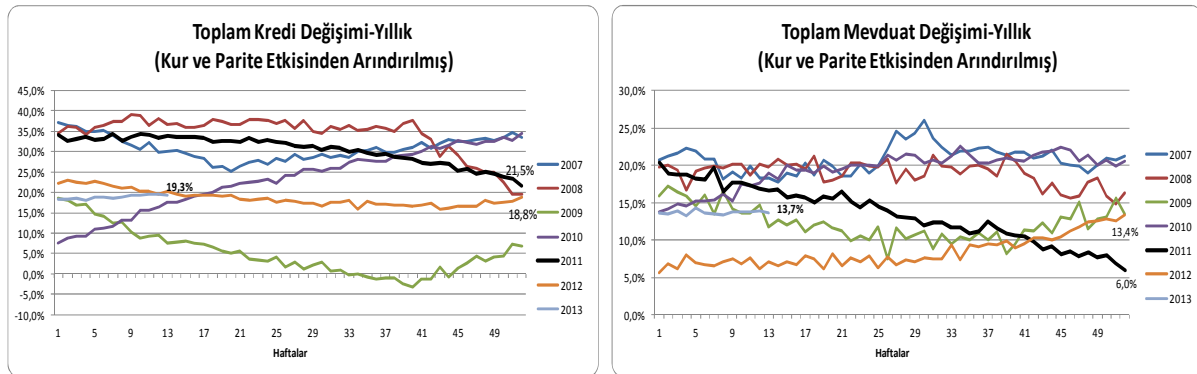
Bankacılık sektörü, 2013 yılının ilk çeyreğinde temel olarak krediler ve zorunlu karşılıklardan kaynaklanan aktif büyümesini, büyük ölçüde mevduat dışı kaynaklarla

fonlamıştır. Bankaların 2013 yılında özellikle bankalara borçlar ve repo işlemlerinden sağlanan fonları önemli ölçüde artırdıkları görülmektedir.

2013 ilk çeyreğinde likit aktifler, zorunlu karşılıklar ve Merkez Bankasından alacaklar hesaplarındaki artışa bağlı olarak %9,8 oranında (20 milyar TL) artmıştır. Söz konusu gelişme 2012 yılı ortasından itibaren Merkez Bankası'nın para politikasını daha destekleyici bir konuma getirmesi ve ROM çerçevesinde döviz ve altın cinsinden tutulan zorunlu karşılıkların yükseltilmesinden kaynaklanmıştır.

2013 yılı ilk çeyreğinde krediler %4,9 oranında (38,8 milyar TL) artmıştır. İzleyen grafiklerde sektörün kur ve parite etkisinden arındırılmış yıllık kredi ve mevduat artışlarının gelişimi yıllar itibarıyla karşılaştırmalı olarak verilmektedir. Buna göre 2013 yılı ilk çeyreğinde krediler yıllık olarak %19,3, mevduat ise %13,7 oranında artış göstermiştir. Kredilerin yıllık artış hızı özellikle 2011 yılının Haziran ayından itibaren azalma eğilimine girmiş, 2012 yılında da azalış trendini sürdürmüş ancak yılın sonlarına doğru artış göstermiştir. 2012 sonlarından itibaren faiz oranlarındaki gerileme eğiliminin etkisiyle kredi artışı özellikle bireysel kredilerde ve KOBİ kredilerinde daha belirgin hale gelmiştir. Mevduattaki yıllık artış hızı ise 2012 yılında son beş yılın en düşük seviyelerinde seyretmekle birlikte, 2012 yılının son çeyreğinde yükselmeye başlamış, 2013 yılı ilk çeyreğinde %13,7'lik yıllık artış oranına ulaşmıştır.

Grafik 3: Krediler ve Mevduat Yıllık Artış Oranları

2012 yılının ilk çeyreğinde %4,1 oranında (774 milyon TL) artan brüt takipteki alacaklar bakiyesinde 2013 yılının ilk çeyreğinde %9,2 (2.158 milyon TL) artış görülmüştür. 2013 ilk çeyrekte takipteki alacaklar hesabına 4,5 milyar TL yeni intikal olurken, dönem içinde takipteki alacaklardan 2 milyar TL tahsilât yapılmış, önemli tutarda bir aktiften silinme gerçekleşmemiştir. Bu dönemde kredilerin takibe dönüşüm oranı Aralık 2012'deki %2,9'dan %3'e yükselmiştir.

Mart 2013 itibarıyla, toplam pasifin %55,3'ünü mevduat, %15,3'ünü yurtdışı bankalara borçlar, %13'ünü özkaynaklar, %6,4'ünü ise repo yoluyla sağlanan fonlar oluşturmaktadır. 2013 yılında nominal olarak %2,3 artan ve kredi büyümesini fonlamada sınırlı kalan mevduatın toplam pasifler içindeki payında 1 puanlık azalış gözlenmiştir. Söz konusu azalmada bankaların yurtdışı piyasalara yönelmesi ve menkul kıymet ihraçları gibi kaynaklara başvurusu önemli rol oynamıştır.

2011 yılından itibaren altın fiyatlarındaki artış eğiliminin ve kademeli olarak TL zorunlu karşılık yükümlülüğü için altın cinsinden karşılık bulundurma imkanı getirilmesinin etkisiyle bankaların altın cinsi mevduat toplamaya yönelik finansman arayışları gündeme gelmiştir. Tamamına yakını altın kaynaklı olmak üzere kıymetli maden depo hesapları toplamı 2013 ilk çeyreğinde USD bazında %9,4 artarak 11,4 milyar USD'ye yükselmiştir. Toplam mevduat içindeki payı Mart 2013'te %2,6 olan kıymetli maden depolarının yaklaşık 18 tonluk kısmı bankalarca fiziki olarak toplanan altınlardan oluşmaktadır.

2012 yılsonu ile karşılaştırıldığında Mart 2013'te, yurtdışı borçlar USD bazında %8,4 (9,4 milyar USD) artarak 121,1 milyar USD seviyesine ulaşmıştır. Bununla birlikte, tamamı yabancı para olan sermaye benzeri borçlar USD bazında %4,8 (243 milyon USD) artarak 8,3 milyar USD'ye yükselmiştir. Son dönemlerdeki kredi notu artışları ile desteklenen risk algısındaki olumlu gelişmelerin sermaye girişlerini ve Türk bankacılık sektörüne yönelik yabancı ilgisini arttırdığı, Türk bankalarının yurtdışı borçlanma kapasitesinin güçlendiği görülmektedir.

Repo işlemlerinden sağlanan fonlar ise ilk çeyrekte %15,1 oranında (12,1 milyar TL) artış sergilemiştir. Repo işlemlerinden sağlanan fonlar, büyük ölçüde Merkez Bankasından alacaklar ve zorunlu karşılık hesapları ile TCMB'nin para politikası kararlarına bağlı olarak hareket etmekte, bankaların fonlama ve likidite yapıları üzerinde etkili olmaktadır. Bu çerçevede, TL yükümlülükler için tutulması gereken zorunlu karşılıkların 2012 yılı içinde artan oranlarda döviz ve altın cinsinden tutulabilmesine izin veren uygulamalara bağlı olarak, bankaların YP cinsinden bloke hesaplarda tuttuğu zorunlu karşılık artarken, TL yükümlülükler için TCMB serbest hesaplarında tuttuğu TL tutarı gerilemiş ve bankalara likidite yönetiminde daha fazla hareket alanı sağlanarak TL fon temininde TCMB ile yapılan repo işlemlerine bağımlılıkları azalmıştır. 2013 yılı ilk çeyreğinde ise TCMB ile yapılan repo işlemleri önemli bir değişiklik göstermezken bu dönemde bankalar TCMB dışı fon kaynaklarını tercih etmiş, repodan sağlanan fonlardaki artış bankalar, gerçek kişiler ve yatırım fonları ile yapılan repo işlemlerinden kaynaklanmıştır.

Menkul kıymet ihraçlarındaki artış devam etmektedir. Mart 2012’de yabancı kaynaklar toplamında %2,1 paya sahip olan ihraç edilen menkul kıymetlerin payı Mart 2013’te %3,5’e yükselmiş, bu yolla sağlanan borçlanma miktarı son bir yılda 21,4 milyar TL (%94,3) artarak önemli bir yabancı kaynak haline gelmiştir. 2013 yılı ilk çeyreğinde ise menkul kıymet ihracı yoluyla 6,2 milyar TL ilave kaynak sağlanmıştır.

Mart 2013’te yılsonuna göre, menkul değerler değerlendirme farklarındaki azalışa rağmen dönem karı ve dağıtılmayan kârlara bağlı olarak %2,3 oranında (4,2 milyar TL) artan özkaynakların toplam pasifler içerisindeki payı 0,2 puan azalarak %13 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Türev işlemler, yılın son çeyreğindeki 22,3 milyar TL’lik gerilemenin ardından 2013 yılında 64,8 milyar TL (nominal %20 USD bazında %17,9) artarak 389,5 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Aktif/pasif vade uyumsuzluğunun giderilmesi, TL/döviz likiditesi sağlanması, yabancı para pozisyonunun dengelenmesi, faiz ve kur beklentileri çerçevesinde koruma veya kazanç sağlanması gibi amaçlarla yapılan ve toplam türev işlemlerin %64,7’sini oluşturan swap işlemlerini %21,3’lük pay ile opsiyon işlemleri, %12,1’lik pay ile forward işlemleri izlemektedir. Yılın ilk çeyreğindeki toplam 64,8 milyar TL’lik artışın 26,6 milyar TL’si swap, 21,1 milyar TL’si opsiyon, 12,5 milyar TL’si forward ve 3,9 milyar TL’si futures işlemlerinden kaynaklanırken, bu dönemde swap işlemlerin toplam içindeki payı azalmış, diğer işlemlerin payları artmıştır. Diğer taraftan, mevduat getirisini artırmak amacıyla gerçek kişilerin satıcı konumunda olduğu opsiyon işlemleri yılın ilk çeyreğinde 2,2 milyar TL (%31) artmıştır.

Gayrinakdi krediler (garanti ve kefaletler), 2013 yılında nakdi kredilerdeki büyümenin biraz altında bir oranda %4,3 artarak (10,3 milyar TL) 251,3 milyar TL’ye ulaşmıştır. Artış büyük ölçüde teminat mektuplarından kaynaklanmıştır. Mart 2013 itibarıyla 1.421 milyar TL’ye ulaşan diğer taahhütlerin (türev işlemler hariç) %23,4’ü cayılamaz taahhütlerden, %76,6’sı ise cayılabilir taahhütlerden oluşmaktadır.

Tablo 4: Banka Grupları Bazında Toplam Aktiflerin Gelişimi

(Milyon TL)					Sektör İçindeki Payı (%)		Mart 2013 - Aralık 2012 Değişim	
	Aralık 2011	Mart 2012	Aralık 2012	Mart 2013	Aralık 2012	Mart 2013	Tutar	(%)
Kamu Bankaları	341.550	344.298	376.716	388.575	27,5	27,2	11.859	3,1
Özel Bankalar	619.190	625.349	691.522	716.505	50,5	50,2	24.983	3,6
Yabancı Bankalar	158.291	156.302	178.551	193.657	13,0	13,6	15.106	8,5
Katılım Bankaları	56.148	56.891	70.279	74.715	5,1	5,2	4.436	6,3
Kalkınma ve Yatırım B.	41.636	45.215	52.758	53.328	3,8	3,7	570	1,1
TMSF Bankaları	880	885	864	872	0,1	0,1	8	0,9
SEKTÖR TOPLAMI	1.217.695	1.228.940	1.370.690	1.427.652	100,0	100,0	56.962	4,2

2013 yılı ilk çeyreğinde yabancı bankalar ve katılım bankaları grupları sektör ortalamasının üzerinde bir büyüme gerçekleştirmiştir. Yabancı bankalar grubundaki büyümede Ekim 2012’de sektöre katılan Odea Bank A.Ş’nin hızlı büyümesi de etkili olurken kamu ve özel banka gruplarındaki artış sektör ortalamasının altında kalmıştır.

Bankacılık sektörüne ilişkin seçilmiş rasyoların dönemler itibarıyla gelişimi izleyen tabloda yer almaktadır.

Tablo 5: Seçilmiş Rasyolar (%)

	Aralık 2011	Mart 2012	Aralık 2012	Mart 2013
1 KREDİLERİN TAKİBE DÖNÜŞÜM ORANI (*)	2,7	2,7	2,9	3,0
2 SERMAYE YETERLİLİĞİ STANDART RASYOSU	16,6	16,6	17,9	17,4
3 MEVDUATIN KREDİYE DÖNÜŞÜM ORANI (*)	101,0	103,3	106,1	109,0
4 AKTİF KARLILIK - ROA (Dönem Net Kârı/Ortalama Aktifler)(**)	1,7	2,0	1,8	2,0
5 ÖZKAYNAK KARLILIK - ROE (Dönem Net Kârı/Ortalama Özkaynaklar)(**)	15,5	17,3	15,7	16,3
6 NET FAİZ MARJI(**)	3,5	3,9	4,1	4,3
7 BANKACILIK SEKTÖRÜ TOPLAM AKTİFLER / GSYH (***)	93,8	92,1	96,7	100,8
8 SERBEST SERMAYE / TOPLAM AKTİFLER	8,8	9,2	9,8	9,5
9 KALDIRAÇ ORANI	8,1	8,2	8,3	8,0

(*) Finansal Kiralama Alacakları ve Brüt Takipteki Alacaklar kalemleri kredi bakiyesine dahildir.

(**) Ara dönemler yıllıklandırılmıştır.

(***) Mart 2013'te IV. Çeyrek 2012 GSYH tutarları kullanılmıştır.

2013 yılında sektörün temel seçilmiş rasyolarının olumlu yönde geliştiği görülmektedir. Diğer taraftan, sektörün sermaye yeterlilik oranı temelde kredi riskindeki artışa bağlı olarak 0,5 puan gerilemiş, takibe dönüşüm oranı ise 0,1 puan gibi düşük bir artış göstermiştir. Sektörün kaldıraç oranının⁴ Mart 2013 itibarıyla %8 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Gelişmiş ülkeler ortalamasına göre düşük olarak değerlendirilen ve mevcut sermayeye göre sınırlı bir varlık büyüklüğü ortaya koyan söz konusu oran bankacılık sektörünün büyüme potansiyelini işaret etmektedir.

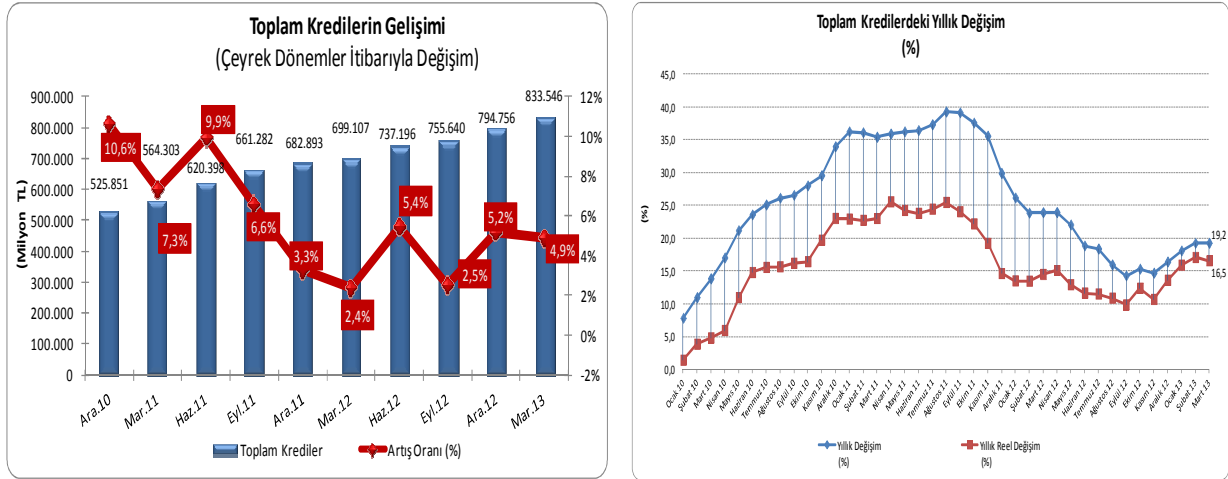
⁴ Kaldıraç oranı, ana sermayenin toplam aktifler, gayri nakdi krediler ve yükümlülükler, cayılamaz taahhütler, cayılabilir taahhütlerin%10’u ve türevlerin kredi dönüştürme oranıyla çarpılmış tutarları toplamına bölünmesi suretiyle hesaplanmaktadır.

a) Krediler

Bankacılık sektörünün toplam kredileri⁵ tüm kredi türlerinde gözlenen artışın etkisi ile yılın ilk çeyreğinde %4,9 artış göstermiştir. 2012 yılsonuna göre toplam 38,8 milyar TL artan krediler Mart 2013 itibarıyla 833,5 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Toplam aktifler içindeki payı 2012 yılsonuna göre 0,4 puan yükselerek %58,4'e ulaşan kredilerin yıllık nominal artış oranı %19,2 olarak gerçekleşmiştir.

Kredilerde enflasyondan arındırılmış yıllık reel artış ise %16,5 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Grafik 4: Toplam Kredilerin Gelişimi

2012 yılının üçüncü çeyreğinde artış hızı bir miktar gerileyen krediler 2013 yılının ilk çeyreğinde, önceki çeyreğin altında kalmakla birlikte, 2012 yılı çeyrek dönemler ortalamasının üzerinde bir artış sergilemiştir.

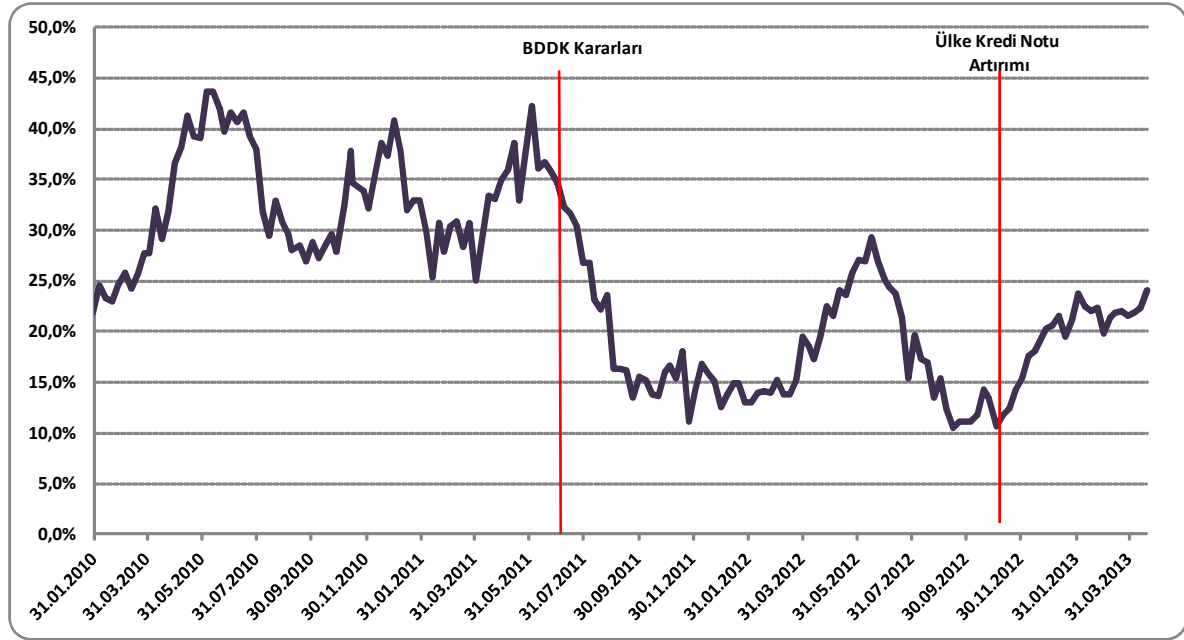
2012 yılsonu ile karşılaştırıldığında TP kredilerde %5,4 (31,5 milyar TL), YP kredilerde ise USD bazında %1,7 (2 milyar USD) artış yaşanmıştır. Anılan dönemde yaşanan kredi artışının %81,2'si TP cinsinden kullanılan kredilerden oluşmaktadır.

Küresel krizin ülkemiz bankacılık sistemine etkisinin sınırlı olması ve dünyada yaşanan likidite bolluğunun sermaye akımlarına etkisi dolayısıyla sektörün kredi artışı 2010 yılında ve 2011 yılının ilk yarısında çok güçlü seyretmiştir. Buna paralel olarak cari açığın GSYH'ya oranının 2009 yılında %2,2 seviyesinden 2010 ve 2011 yıllarında sırasıyla %6,5 ve %10'a kadar yükselmesi ekonomideki ısınma tartışmalarını da gündeme getirmiştir. Bu

⁵ Krediler tutarında ve buna bağlı olarak hesaplanan oranlarda finansal kiralama alacakları dikkate alınmamıştır.

çerçevede, 2011 yılının ikinci yarısından itibaren Kurumumuzca gerçekleştirilen, kredilere yönelik düzenleme değişiklikleri ve TCMB tarafından uygulamaya konulan yeni para politikası çerçevesi sektörün kredi artış hızının ılımlı bir düzeye gelmesinde etkili olmuştur.

Grafik 5: Toplam Kredi Büyümesi

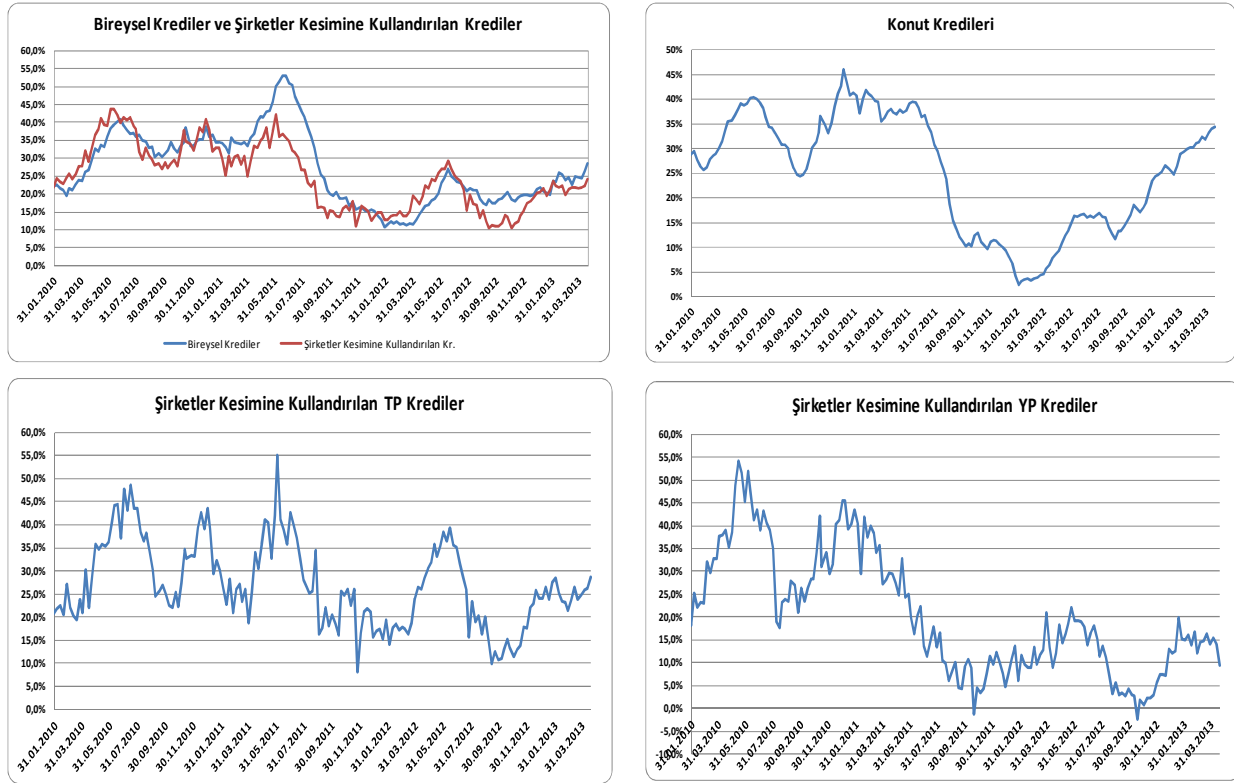
(*) 13 Haftalık Ortalama Artış Oranları (yıllıklandırılmış)

Diğer taraftan, 2011 yılının üçüncü çeyreğinden itibaren TCMB tarafından otomatik dengeleyici bir araç olarak tasarlanan ve bankalara TL cinsinden zorunlu karşılıklarının bir bölümünü döviz ve altın cinsinden tutma imkânı tanıyan, temelde dış finansal şoklara karşı ekonominin dayanıklılığını artırmak amacıyla ROM'un devreye alınmasına ilişkin adımlar atılmıştır. Rezerv opsiyon katsayılarının artırılması suretiyle bankaların TL likiditelerinin azaltılmaması sonucunda şirketler kesimine kullanılan TP kredilerdeki artış genelde bireysel kredilerin artış hızının üzerinde gerçekleşmiş, bu da kredi artışını desteklemiştir.

Eylül 2012'den başlayarak faiz koridorunun üst sınırının düşürülmesi ile kredi faizlerindeki düşüş devam etmiş, bireysel krediler şirketler kesimine kullanılan kredilerden daha hızlı büyümüştür. Faiz düşüşünün konut kredilerine yansımaları daha hızlı olduğu için bu segmentte hacimsel büyüme diğer segmentlere kıyasla daha fazla olmuştur.

Kasım 2012'den itibaren, özellikle bir uluslararası derecelendirme kuruluşu tarafından ülke notunun yatırım yapılabilir seviyeye yükseltilmesi sonrasında, şirketler kesimine kullanılan TP ve YP kredilerin ivme kazanması ile sektörün kredileri yeni artış trendine girmiştir.

Grafik 6: Türleri İtibarıyla Kredi Büyümesi

(*) 13 Haftalık Ortalama Artış Oranları (yıllıklandırılmış)

2012 yılında sektörün oldukça altında bir kredi artışı sergileyen kamu bankalarının 2013 yılının ilk çeyreğinde sektörün üzerinde bir performans gösterdiği görülmektedir. 2012 yılsonu ile karşılaştırıldığında özel bankaların kredileri de sektör ortalamasına paralel bir artış gösterirken; katılım bankaları alternatif fon sağlama kapasitesindeki artışa bağlı olarak %5,9 ile en yüksek oranlı kredi artışı sergileyen banka grubu olmuştur. Anılan dönemde yabancı bankalar ile kalkınma ve yatırım bankalarının kredileri sektör ortalamasından daha yavaş bir artış sergilemiştir.

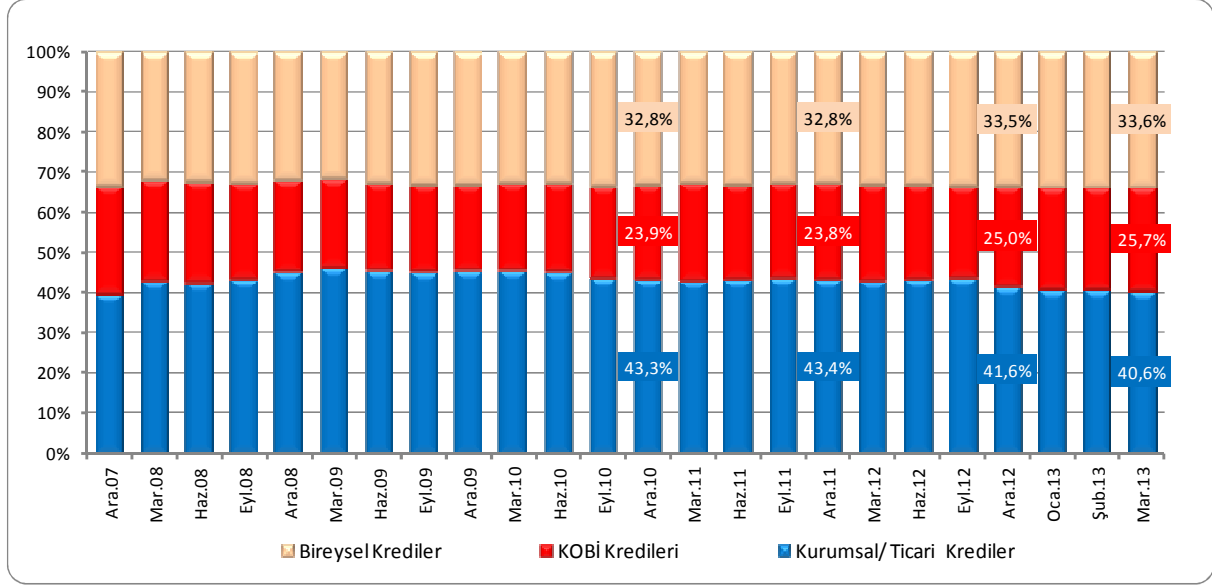
Tablo 6: Banka Grupları Bazında Kredilerin Gelişimi

							DEĞİŞİM					
	Aralık 2012			Mart 2013			Aralık 2012 - Mart 2013					
	TP (Mio TL)	YP (Mio USD)	TOPLAM (Mio TL)	TP (Mio TL)	YP (Mio USD)	TOPLAM (Mio TL)	Tutar			(%)		
	TP (Mio TL)	YP (Mio USD)	TOPLAM (Mio TL)	TP (Mio TL)	YP (Mio USD)	TOPLAM (Mio TL)	TP (Mio TL)	YP (Mio USD)	TOPLAM (Mio TL)	TP	YP	TOPLAM
Kamu Bankaları	159.436	23.297	200.849	168.103	23.935	211.394	8.666	638	10.545	5,4	2,7	5,3
Özel Bankalar	279.142	70.775	404.952	294.253	72.325	425.068	15.111	1.550	20.116	5,4	2,2	5,0
Yabancı Bankalar	91.618	10.625	110.506	95.700	10.598	114.869	4.082	-27	4.364	4,5	-0,3	3,9
Katılım Bankaları	43.431	2.549	47.961	46.048	2.628	50.801	2.618	79	2.840	6,0	3,1	5,9
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	14.723	8.869	30.488	15.758	8.655	31.413	1.035	-214	925	7,0	-2,4	3,0
TMSF Bankaları	1	0	1	1	0	1	0	0	0	-0,7	0,0	-0,7
BANKACILIK SEKTÖRÜ	588.352	116.114	794.756	619.864	118.141	833.546	31.512	2.027	38.790	5,4	1,7	4,9

Mart 2013 itibarıyla bankacılık sektörü toplam kredilerinin %40,6'sı kurumsal/ticari kredilerden, %33,6'sı bireysel kredilerden, %25,7'si ise KOBİ kredilerinden oluşmaktadır.

2012 yılsonu ile karşılaştırıldığında kurumsal/ticari kredilerin toplam krediler içindeki payı 1 puan azalırken, KOBİ kredilerinin payı 0,7 puan, bireysel kredilerin payı ise 0,1 puan artmıştır.

Grafik 7: Kredilerin Türleri İtibarıyla Dağılımı

Tablo 7: Türleri İtibarıyla Krediler

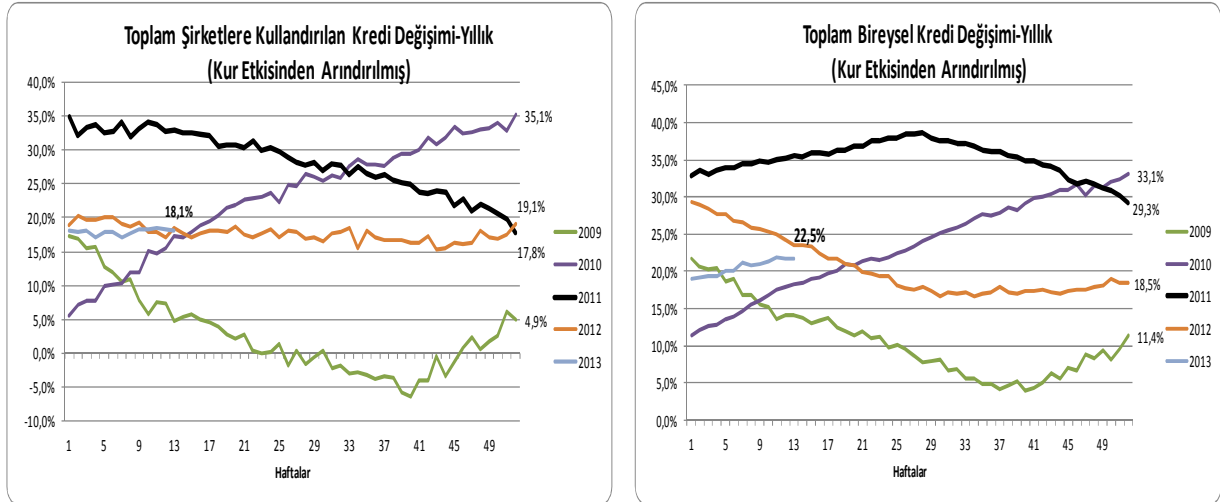
(Milyon TL)	Aralık 2011	Mart 2012	Aralık 2012	Mart 2013	DEĞİŞİM			
					Mart 2012 - Mart 2013		Aralık 2012 - Mart 2013	
					Tutar	(%)	Tutar	(%)
TOPLAM	682.893	699.107	794.756	833.546	134.439	19,2	38.790	4,9
Kurumsal/Ticari Krediler	296.197	302.279	330.432	338.823	36.544	12,1	8.391	2,5
KOBİ Kredileri	162.803	166.885	198.414	214.581	47.696	28,6	16.167	8,1
Mikro İşletmeler	54.848	56.133	55.194	59.642	3.508	6,2	4.447	8,1
Küçük İşletmeler	42.721	44.467	62.302	67.313	22.846	51,4	5.011	8,0
Orta İşletmeler	65.234	66.284	80.917	87.626	21.342	32,2	6.709	8,3
Bireysel Krediler	223.893	229.943	265.911	280.143	50.199	21,8	14.232	5,4
Kredi Kartları	55.489	58.173	71.593	73.655	15.482	26,6	2.062	2,9
Tüketici Kredileri	168.404	171.770	194.318	206.488	34.717	20,2	12.169	6,3
Konut	74.590	75.438	86.043	92.116	16.678	22,1	6.073	7,1
Taşıt	7.366	7.280	8.043	7.958	678	9,3	-85	-1,1
İhtiyaç + Diğer	86.448	89.052	100.233	106.413	17.361	19,5	6.181	6,2

2013 yılının ilk çeyreğinde kredi hacminde gözlenen toplam 38,8 milyar TL'lik artışın 16,2 milyar TL'si (%41,7) KOBİ kredilerinden, 14,2 milyar TL'si (%36,7) bireysel kredilerden, 8,4 milyar TL'si (%21,6) ise kurumsal/ticari kredilerden kaynaklanmaktadır. Yılın ilk çeyreğinde KOBİ kredileri %8,1 artarken, bireysel krediler %5,4, kurumsal/ ticari krediler ise %2,5 artmıştır.

KOBİ kredilerinde gözlenen artışta kredi faizlerindeki düşüşün yanı sıra 4 Kasım 2012 tarih ve 28457 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkındaki Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile KOBİ'lerin sınıflamasında yıllık net satış hasılatı veya mali bilanço limitleri itibarıyla üst sınırın 25 milyon TL'den 40 milyon TL'ye yükseltilmesinin de etkisi olmuştur.

Yönetmelik değişikliği çerçevesinde Kasım 2012 döneminden itibaren sektör genelinde kurumsal/ticari kredilerden KOBİ kredilerine yeniden sınıflamalar yapılmıştır. Söz konusu sınıflama değişikliği özellikle KOBİ kredilerinin yıllık bazda %28,6 ile en fazla artış gösteren kredi olmasında belirleyici olmuştur. Anılan sınıflama değişikliği, canlı kredilerin yanı sıra, takipteki alacaklar ve takibe dönüşüm oranlarında KOBİ ve kurumsal/ticari kredi türlerindeki değişimler üzerinde etkili olmaktadır.

Grafik 8: Kur Etkisinden Arındırılmış Yıllık Kredi Değişimleri

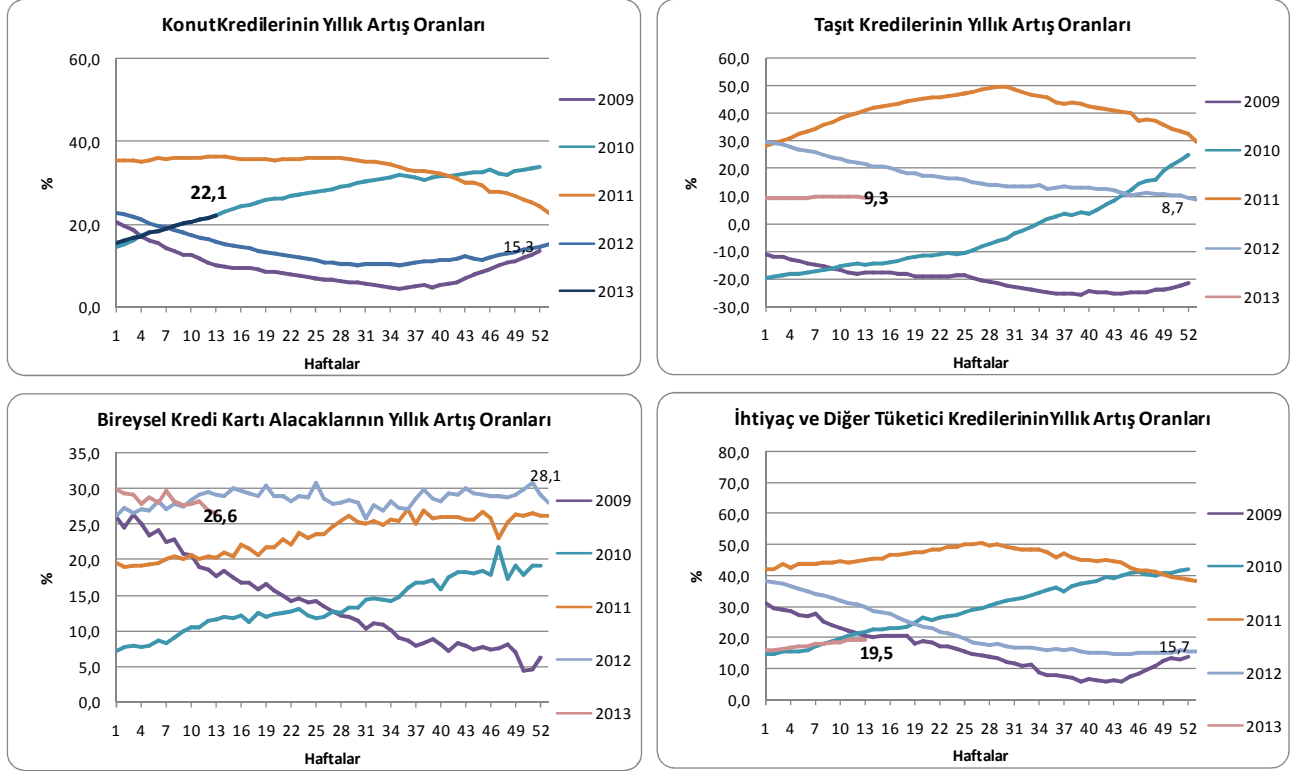
Şirketler kesimine kullandırılan kredilerin kur etkisinden arındırılmış yıllık artış oranlarında 2011 yılında gözlenen düşüş eğilimi, 2012 yılında yerini yatay bir seyre bırakmış ve yıllık artış oranı 2013 yılının ilk çeyreğinde önceki yıl ile yaklaşık aynı düzeyde gerçekleşmiştir. Bireysel kredilerdeki yıllık artış oranlarında ise 2011 yılının ikinci yarısında başlayan azalışın 2012 yılının son çeyreğinde artmaya başladığı, artış trendinin 2013 yılında da devam ettiği görülmektedir.

Mart 2013 itibarıyla 280,1 milyar TL seviyesine ulaşan bireysel kredilerin 73,7 milyar TL'si (%26,3) kredi kartı alacaklarından, 206,5 milyar TL'si (%73,7) ise tüketici kredilerinden oluşmaktadır. Kredi kartı alacaklarının yıllık artış hızı genel olarak bireysel krediler ortalamasından ve tüketici kredilerinden daha yüksektir.

2013 yılında tüketici kredileri içinde en yüksek artış hızına sahip kredi segmenti %22,1 ile konut kredileri iken, onu %19,5 ile ihtiyaç ve diğer tüketici kredileri takip etmektedir. Yılın ilk çeyreğinde taşıt kredileri 85 milyon TL gerilerken, tüketici kredilerindeki 12,2 milyar TL'lik artışın 6,2 milyar TL'si "ihtiyaç ve diğer tüketici kredileri"nden, 6,1 milyar TL'si ise "konut kredilerinden" kaynaklanmaktadır.

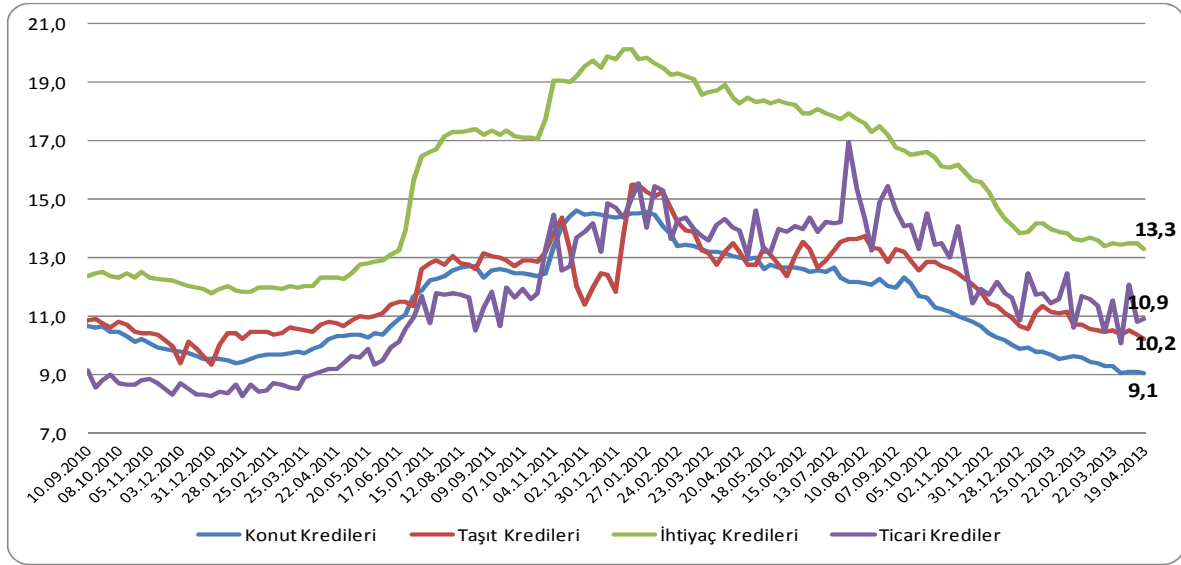
Toplam kredi kartı alacakları içinde taksitli kredi kartlarının payı Mart 2013 itibarıyla %54,6'ya yükselmiştir. Söz konusu eğilimde taksitli nakit avans kullanımındaki artışın yanı sıra elektronik, giyim, mobilya, telekom ve sigortacılık gibi bazı sektörlerde taksitli ödemelerin daha yoğun kullanılmaya başlamasının etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Grafik 9: Türleri İtibarıyla Bireysel Kredilerin Yıllık Artış Oranları

Kurumumuz ve TCMB tarafından uygulanan maliyet arttırıcı politikalar neticesinde kredi faiz oranlarında 2011 yılının ikinci yarısından itibaren belirgin yükselişler yaşanmıştır. Sonraki dönemlerde TCMB'nin faiz koridorunun alt ve üst bandında yaptığı aşağı yönlü indirimler nedeniyle faiz oranlarında 2012 yılının son çeyreğinden itibaren devam eden düşüş eğilimi neticesinde, 19 Nisan 2013 itibarıyla ticari kredilerin ortalama yıllık faiz oranı önceki yılsonuna göre 0,1 puan; konut kredilerinin faiz oranı 0,8 puan, ihtiyaç kredilerinin faiz oranı 2,2 puan ve taşıt kredilerinin faiz oranı 0,4 puan azalış göstermiştir.

Grafik 10: Kredilerin Ağırlıklı Ortalama Faiz Oranları (TL)

Kaynak: TCMB

Kredilerin kullandırıldığı sektörler itibarıyla dağılımı incelendiğinde, Mart 2013 itibarıyla en fazla kredi kullandırımının %34,5 pay ile “tüketici kredileri ve kredi kartları”, %19,5 ile “toplam imalat sanayii”, %11,9 ile “toptan ve perakende ticaret” ve %6 ile “inşaat” sektörlerinde olduğu görülmektedir. 2012 yılsonuna göre “toplam imalat sanayii”ne kullandırılan krediler %4,1, “toptan ve perakende ticaret” sektörüne kullandırılan krediler %5,7, inşaat sektörüne kullandırılan krediler ise %6,9 artış göstermiştir.

Tablo 8: Kredi Türleri ve Banka Grupları İtibarıyla Kredilerin Gelişimi

(milyon TL)	Aralık 2012				Mart 2013				DEĞİŞİM			
	Kurumsal	KOBİ	Bireysel	TOPLAM	Kurumsal	KOBİ	Bireysel	TOPLAM	Tutar			
									Kurumsal	KOBİ	Bireysel	TOPLAM
Kamu Bankaları	82.138	47.682	71.028	200.849	81.823	54.334	75.237	211.394	-316	6.652	4.209	10.545
Özel Bankalar	167.628	101.101	136.224	404.952	173.898	107.926	143.243	425.068	6.271	6.826	7.019	20.116
Yabancı Bankalar	38.165	23.361	48.980	110.506	38.170	25.912	50.787	114.869	6	2.551	1.807	4.364
Katılım Bankaları	16.439	22.644	8.878	47.961	18.301	22.641	9.859	50.801	1.861	-2	981	2.840
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	26.062	3.626	800	30.488	26.630	3.767	1.015	31.413	569	141	215	925
TMSF Bankaları	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0
BANKACILIK SEKTÖRÜ	330.432	198.414	265.911	794.756	338.823	214.581	280.143	833.546	8.391	16.167	14.232	38.790

2012 yılsonu ile karşılaştırıldığında kamu bankaları grubunun kurumsal/ticari kredilerde, özel bankalar grubunun KOBİ kredileri ve bireysel kredilerde, yabancı bankalar grubunun kurumsal/ticari ve bireysel kredilerde sektör payının azaldığı görülmektedir. Yılın ilk çeyreğinde kamu bankalarının KOBİ kredilerindeki piyasa payında gözlenen artış dikkat çekicidir. Anılan dönemde katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankaları grubunun KOBİ kredilerinde payının azaldığı diğer kredi türlerinde payının önemli bir değişim göstermediği gözlenmektedir.

Tablo 9: Kredi Türleri İtibarıyla Banka Gruplarının Payları

(%)	Aralık 2012				Mart 2013				DEĞİŞİM (Puan)			
	Kurumsal	KOBİ	Bireysel	TOPLAM	Kurumsal	KOBİ	Bireysel	TOPLAM	Kurumsal	KOBİ	Bireysel	TOPLAM
Kamu Bankaları	24,9	24,0	26,7	25,3	24,1	25,3	26,9	25,4	-0,7	1,3	0,1	0,1
Özel Bankalar	50,7	51,0	51,2	51,0	51,3	50,3	51,1	51,0	0,6	-0,7	-0,1	0,0
Yabancı Bankalar	11,5	11,8	18,4	13,9	11,3	12,1	18,1	13,8	-0,3	0,3	-0,3	-0,1
Katılım Bankaları	5,0	11,4	3,3	6,0	5,4	10,6	3,5	6,1	0,4	-0,9	0,2	0,1
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	7,9	1,8	0,3	3,8	7,9	1,8	0,4	3,8	0,0	-0,1	0,1	-0,1
TMSF Bankaları	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BANKACILIK SEKTÖRÜ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0				

2012 yılsonunda %74 olan TP kredilerin toplam içindeki payı, yeni açılan kredilerin ağırlıklı olarak TP cinsinden olmasına bağlı olarak Mart 2013 itibarıyla %74,4'e yükselmiştir. Anılan dönemde YP krediler USD bazında %1,7 artarak 118,1 milyar USD seviyesinde oluşmuştur. Toplam kredilerin %5'ini oluşturan dövize endeksli krediler ise 2012 yılsonuna göre USD bazında %4,1 artarak 23,1 milyar USD (41,9 milyar TL) seviyesine ulaşmıştır. YP kredilerden daha hızlı bir artış hızı sergileyen dövize endeksli kredilerin 0,9 milyar TL'lik (%2) kısmı bireysel kredilerden oluşmaktadır.

Mart 2013 itibarıyla toplam YP kredilerin %83,8'i kurumsal/ticari kredilerden, %16,1'i KOBİ kredilerinden ve %0,1'i bireysel kredilerden oluşmaktadır. 2013 yılının ilk çeyreğinde kurumsal/ticari krediler içinde YP kredilerin payı %53,1'den %52,8'e gerilemiş; KOBİ kredilerinde ise %15,6'dan %16,1'e yükselmiştir. YP cinsinden kullanılan KOBİ kredilerinde 2012 yılsonuna göre %11,7 gibi yüksek oranlı bir artış gözlenmekle birlikte, söz konusu değişimde de bankaların KOBİ sınıflama değişikliğine uyum çalışmalarının devam etmesinin etkili olduğu değerlendirilmektedir. Sektörde kullanılan toplam 118,1 milyar USD YP kredinin yalnızca 19,1 milyar USD'sinin KOBİ'lere kullanılmış olması, bankaların maruz kaldıkları dolaylı kur riski açısından olumlu değerlendirilmektedir.

Sektörün toplam kredileri içinde yurtdışı şubelerin payı azalmaya devam ederken, Mart 2013 itibarıyla TP kredilerin yalnızca %0,3'ü, YP kredilerin ise %17'si (20 milyar USD) bankaların yurtdışı şubelerinden kullanılan kredilerden oluşmaktadır. Yurtdışı şubelerden kullanılan 20,9 milyar USD tutarındaki kredilerin 15,4 milyar USD'lik bölümü off-shore şubeler kaynaklıdır.

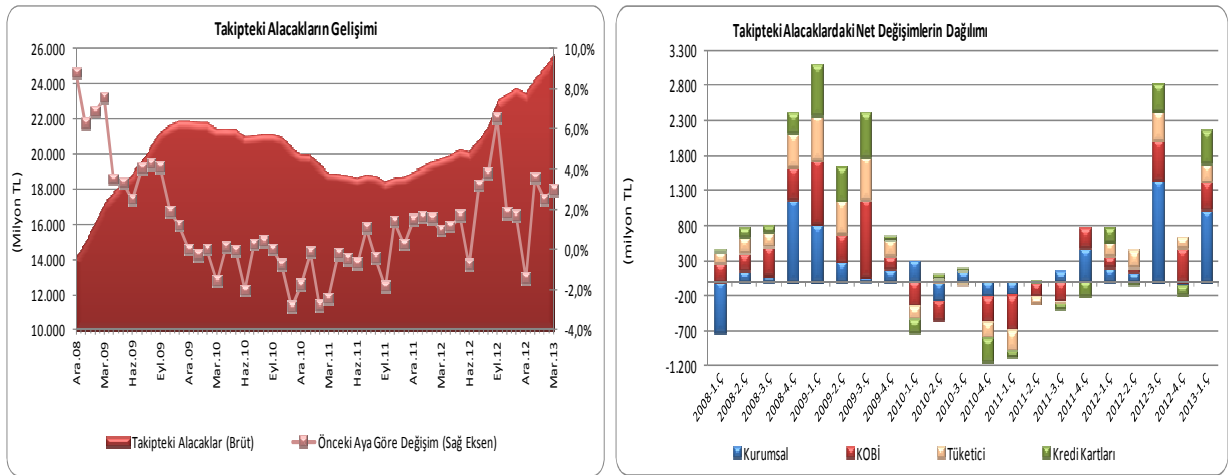
b) Takipteki Alacaklar

Sektörün takipteki alacakları 2012 yılsonuna göre 2,2 milyar TL (%9,2) artarak Mart 2013 itibarıyla 25,6 milyar TL seviyesine yükselmiştir. Takipteki alacaklarda yılın ilk çeyreğinde yaşanan artış son 3 yıl içinde gözlenen en yüksek oranlı artıştır.

Takipteki alacaklardaki net değişimlere kredi türleri itibarıyla bakıldığında, 2012 yılında genelde tüm kredi türlerinde gözlenen takipteki alacak artışının 2013 yılının ilk

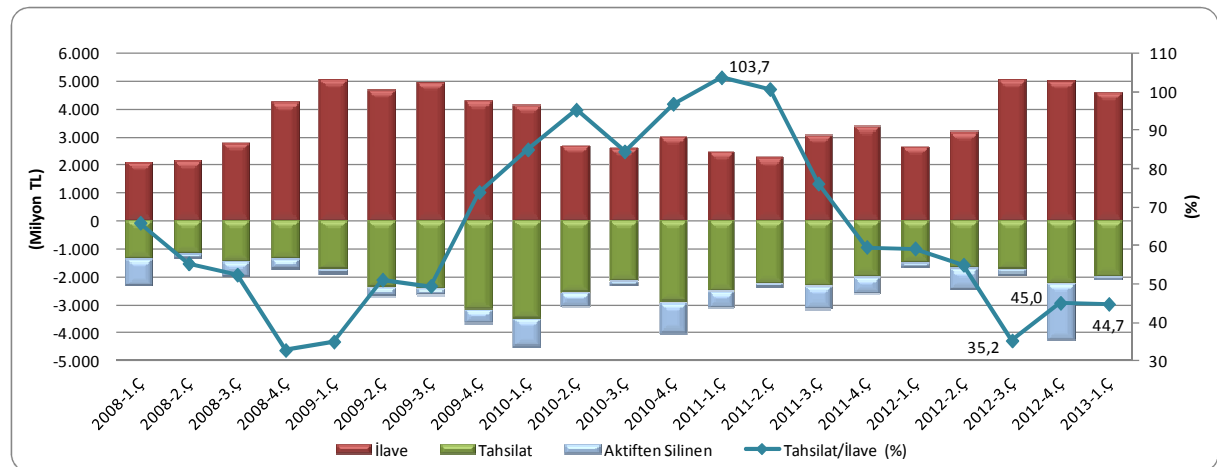
çeyreğinde de devam ettiği görülmektedir. Önceki yılsonu ile karşılaştırıldığında takipteki alacaklarda en fazla artış 1.016 milyon TL (%11,5) ile kurumsal/ticari kredilerde gözlenirken; anılan dönemde takipteki bireysel krediler 737 milyon TL (%9,1), takipteki KOBİ kredileri ise 405 milyon TL (%6,2) artış göstermiştir. Takipteki konut kredilerinin 11 milyon TL azaldığı ilk çeyrekte ihtiyaç ve diğer tüketici kredilerindeki 269 milyon TL'lik (%8,2) artış tüketici kredilerindeki artışta belirleyici olmuştur. Aynı dönemde takipteki kredi kartı alacakları 472 milyon TL ve %12,3'lük artış ile son 3 yıldaki en yüksek artışını sergilemiştir.

Grafik 11: Takipteki Alacakların Gelişimi

Türler itibarıyla takipteki alacaklarda yaşanan değişimler neticesinde toplam takipteki alacaklar içinde kurumsal/ticari kredilerin payı %38,4'e yükselirken, KOBİ kredilerinin payı %27,1'e gerilemiş, bireysel kredilerin payı ise %34,5'te kalmıştır.

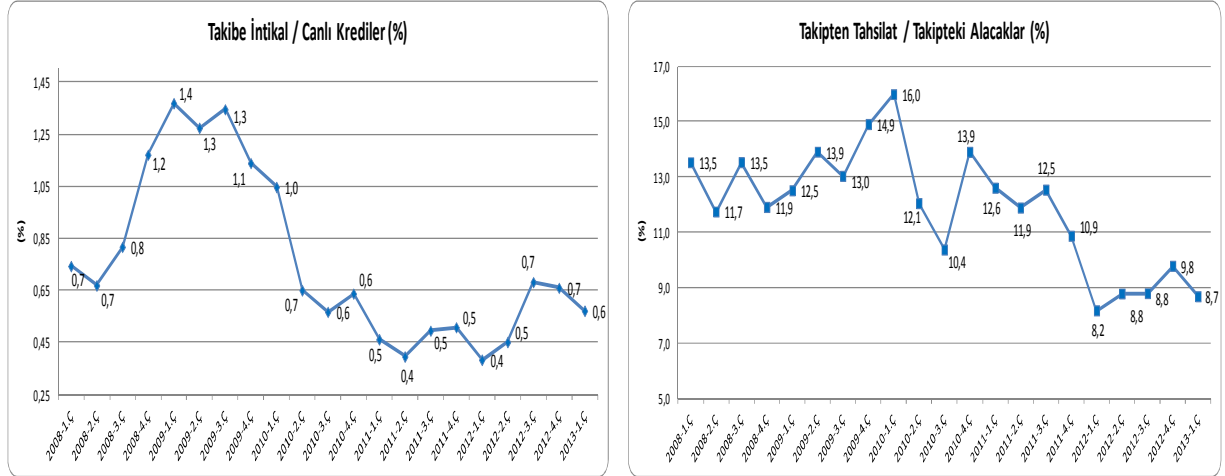
Grafik 12: Takipteki Alacak Hareketleri

2009 yılının son çeyreğinden itibaren %70'in üzerinde seyreden takipteki alacaklardan yapılan tahsilatların aynı dönemde takipteki alacaklara ilave olan tutarlara oranı, 2011 yılının ilk çeyreğinde %103,7 ile en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Söz konusu oran izleyen

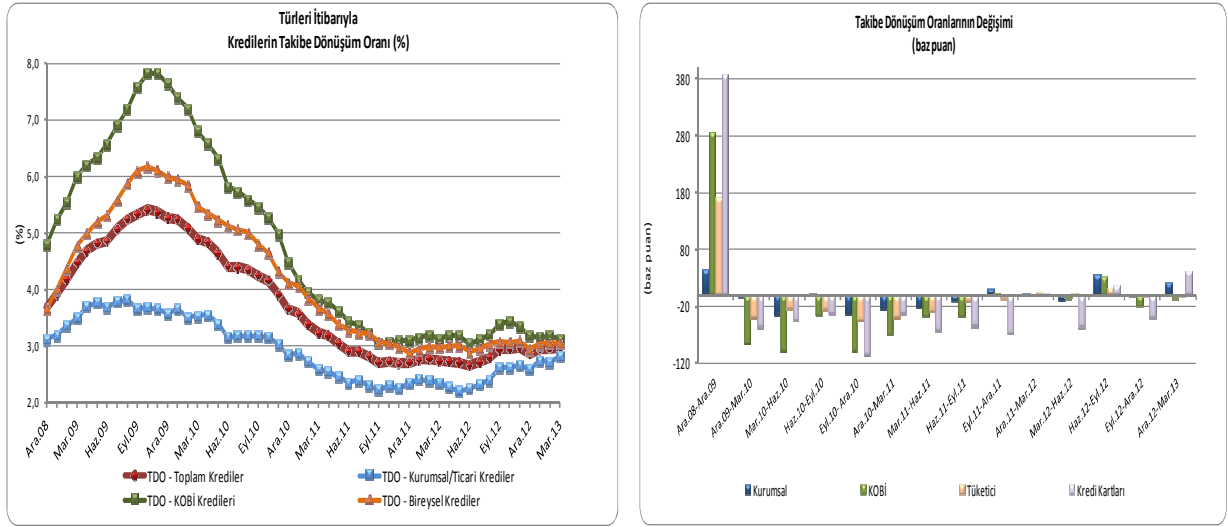
dönemden itibaren yeni intikallerdeki artış ile birlikte tahsilâtlardaki azalışın etkisi ile düşmeye başlamış ve 2012 yılının üçüncü çeyreğinde %35,2'ye kadar geriledikten sonra tahsilâtlardaki artış ve ilavelerdeki gerilemeye bağlı olarak 2013 yılının ilk çeyreğinde %44,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 13: Takibe İntikal/ Canlı Krediler ve Takipten Tahsilat/ Takipteki Alacaklar

Sektörün kredileri 2010-2012 döneminde yıllık ortalama %26,5 gibi oldukça yüksek bir oranda büyümüştür. Bu kredilerin yaşlanmasıyla takipteki alacaklara intikaller meydana gelmektedir. Canlı kredilerden izleyen çeyrekte takibe intikal edenlerin oranı 2013 yılının ilk çeyreğinde %0,6 ile önceki iki çeyreğe yakın bir düzeyde gerçekleşmiştir. Diğer taraftan, takipteki alacaklardan izleyen çeyrekte tahsil edilenlerin oranı en yüksek seviyesine 2010 yılının ilk çeyreğinde ulaşmış ve sonrasında iniş ve çıkışlar sergilemekle birlikte genel bir düşüş eğilimi göstermektedir. Tahsilat performansının bir göstergesi olan söz konusu oran 2012 yılının son çeyreğinde %9,8'e yükselmiş ancak, 2013 yılının ilk çeyreğinde %8,7'ye gerilemiştir.

2009 yılında %5,4'e kadar yükselen toplam kredilerin takibe dönüşüm oranı, önceki yılsonuna göre 0,1 puan yükselerek Mart 2013 itibarıyla %3 düzeyinde gerçekleşmiştir. Takibe dönüşüm oranı üzerinde bankaların sorunlu alacaklarını aktiften silme uygulamalarının azaltıcı etkisi olmakla birlikte; 2002 yılından bu yana silinen tutarlar dikkate alındığında dahi sektörün takibe dönüşüm oranı %4,7 gibi makul bir düzeyde hesaplanmaktadır.

Grafik 14: Takibe Dönüşüm Oranının Gelişimi

Mart 2013 itibarıyla en yüksek takibe dönüşüm oranı %3,1 ile KOBİ kredilerine ait iken, bireysel kredilerin takibe dönüşüm oranı %3, kurumsal/ticari kredilerin takibe dönüşüm oranı ise %2,8 düzeyindedir.

Bireysel krediler içinde en yüksek takibe dönüşüm oranına sahip segment olan kredi kartlarında TDO yılsonuna göre 0,4 puan artarak %5,5'e yükselirken, aynı dönemde oran konut kredilerinde %0,8'den %0,7'ye gerilemiş, taşıt kredilerinde %3,1'den %3,2'ye yükselmiş, ihtiyaç ve diğer tüketici kredilerinde ise %3,2'deki seviyesini korumuştur.

c) Menkul Değerler Portföyü

Sektörün menkul değerler yatırımı, yılın ilk çeyreğinde yalnızca 686 milyon TL (%0,3) artarak Mart 2013 itibarıyla 270,7 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Yıllık bazda ise menkul değerler %5,1 (14,7 milyar TL) azalmıştır.

Basel II düzenlemelerinin yürürlüğe girmesi ve faiz oranlarındaki aşağı yönlü trendin de etkisiyle 2013 yılının ilk çeyreğinde vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler 1,8 milyar TL (%2,8) azalırken, satılmaya hazır menkul değerler %0,3 (623 milyon TL) ve gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan menkul değerler %24,3 (1,9 milyar TL) artmıştır. Haziran 2012 döneminde 20,1 milyar TL olan yabancı para vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler portföyü Basel II düzenlemelerinin yürürlüğe girmesi ile birlikte 2012 yılsonunda 8,4 milyar TL'ye, Mart 2013'te ise 6,8 milyar TL'ye gerilemiştir. Bankalar bu süreçte portföylerinde bulunan TC eurobondlarını satılmaya hazır portföye kaydırmayı ya da satmayı tercih etmişlerdir.

Tablo 10: Menkul Değerlerin Gelişimi

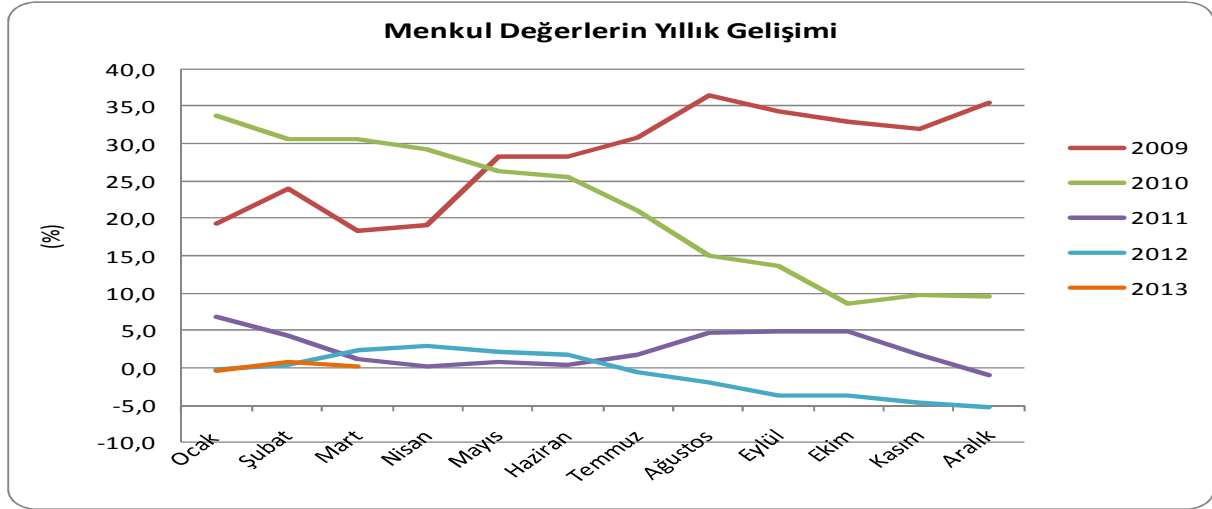
(Milyon TL)	2011/12		2012/3		2012/12		2013/3		Değişim			
									2012/3-2013/3		2012/12-2013/3	
	Tutar	% Pay*	Tutar	% Pay*	Tutar	% Pay*	Tutar	% Pay*	Tutar	%	Tutar	%
Gerçeğe Uygun Değer Farkı K/Z Yan. Men.Değ.	9.775	3,4	10.266	3,6	7.794	2,9	9.687	3,6	-579	-5,6	1.893	24,3
Satılmaya Hazır Menkul Değerler	186.891	65,6	193.259	67,7	195.772	72,5	196.395	72,6	3.136	1,6	623	0,3
Vadeye Kadar Elde Tutulacak Men. Değ.	88.317	31,0	81.819	28,7	66.428	24,6	64.599	23,9	-17.221	-21,0	-1.829	-2,8
Menkul Değerler Toplamı	284.983	100	285.343	100	269.994	100	270.680	100	-14.663	-5,1	686	0,3
Toplam Aktif	1.217.695	23,4	1.228.939	23,2	1.370.690	19,7	1.427.652	19,0	198.713	16,2	56.962	4,2

(*) Her bir menkul kıymet grubunun menkul değerler içerisindeki payları ile MDC'nin aktif toplamı içerisindeki paylarını göstermektedir.

Mart 2013 dönemi itibarıyla sektörün toplam menkul değerler portföyünün %72,6'sı satılmaya hazır menkul değerlerden, %23,9'u vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerden ve %3,6'sı gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan menkul değerlerden oluşmaktadır.

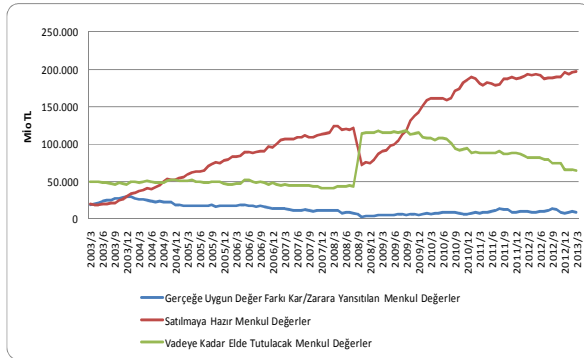
Menkul değerler portföyündeki 12 aylık değişimler yıllar itibarıyla incelendiğinde, 2010 yılı ile birlikte başlayan menkul değerlerin artış oranındaki azalış trendinin, 2011 yılının son ayında ilk defa negatif olarak gerçekleştiği görülmüştür. 2012 yılının ilk yarısında portföydeki 12 aylık değişimler pozitif olmasına karşın, değişim oranlarının çok düşük olduğu görülmektedir. 2012 yılının ikinci yarısında Basel II uygulamasının Hazine'ce ihraç edilen YP menkul değerlerin risk ağırlıklarının artmasına (%0'dan %100'e) neden olan düzenlemesinin de etkisiyle artan bir negatif trend izleyen menkul değerler portföyündeki 12 aylık değişim, 2013 yılının ilk çeyreğinde pozitif ancak düşük oranlı bir artış göstermiştir.

Grafik 15: Menkul Değerlerin Yıllık Gelişimi

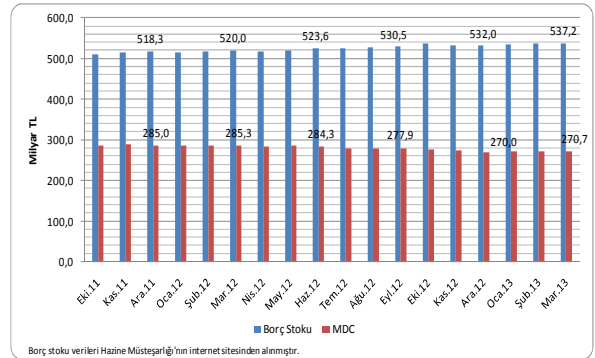

Bankaların menkul değer plasmanlarını artırmak yerine kredi kullandırma eğilimlerinin 2013 yılının ilk çeyreğinde de devam etmesi nedeniyle menkul değerlerin toplam aktifler içindeki payı da azalışını sürdürmektedir. Aralık 2011’de %23,4 olan menkul değerlerin toplam aktiflere oranı 2012 yılsonunda ilk defa %20’nin altına gerileyerek %19,7’ye, Mart 2013 itibarıyla da %19’a düşmüştür. Gelişmiş ülkelerdeki miktarsal genişleme ile birlikte küresel faizlerde tarihi düşük seviyelerin yaşandığı mevcut konjonktürün devamı halinde ilerleyen dönemlerde de bankaların menkul değerler yatırımındaki azalışın devam edeceği, buna karşın kredilere yapılan plasmanların artacağı beklenebilir.

Grafik 16: Menkul Değerlerin Portföy Dağılımı

Grafik 17: Kamu Borç Stoku ve MDC Gelişimi

Mart 2013 itibarıyla bankaların portföylerinde bulunan menkul değerlerin %96,5⁶ kamu borçlanma senetlerinden oluşmaktadır. Yabancı ülke devlet tahvillerine yapılan yatırım 369 milyon TL olup, toplam menkul değerler içindeki payı %0,1’dir. Yurtdışı banka ve özel sektör borçlanma senetleri ise 2,9 milyar TL ile toplam içinde %1,1 paya sahiptir. Sektörün

⁶ Hazinece yurtiçinde ve yurtdışında ihraç edilen ve Mart 2013 itibarıyla 4,3 milyar TL bakiye arz eden kira sertifikaları dahildir.

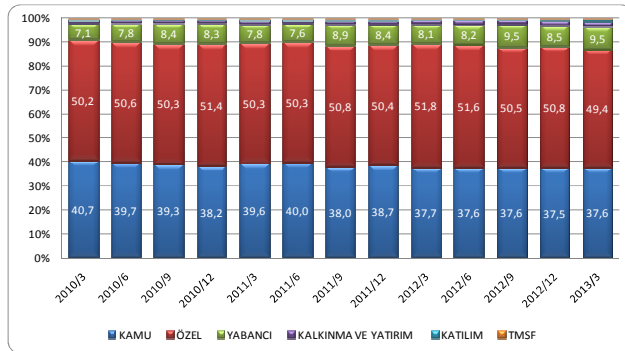
menkul değerler portföyü içinde krediye bağlı tahvillerin payı %1 (2,7 milyar TL) olup, yurtiçi bankalarca ihraç edilen tahviller, hisse senetleri, yatırım fonları, özel sektör tahvilleri, banka bonoları veya banka garantili bonolar ile yabancı özel sektör borçlanma senetlerinin toplam payı %1,3'tür.

Mart 2013 itibarıyla 537 milyar TL'ye ulaşan kamu brüt borç stokunun bankaların portföyünde bulunan kısmı %48,6'ya gerilemiştir. Bankaların menkul değer yatırımlarındaki artış hızının kamu brüt borç stokunun artış hızından daha düşük olması neticesinde kamu brüt borç stokunun bankalarca finanse edilen kısmı oransal olarak azalmaya devam etmektedir.

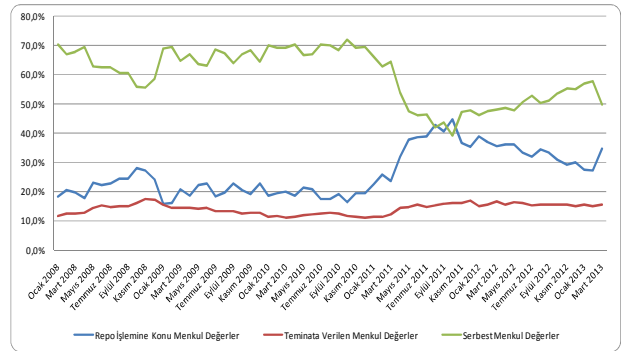
2013 yılının ilk çeyreği itibarıyla sektörün toplam menkul değerlerinin %49,4'ü özel bankaların, %37,6'sı kamu bankalarının portföyündedir. 2013 yılının ilk çeyreğinde 2012 yılsonuna göre özel bankaların sektör payı 1,4 puan gerilerken, yabancı bankaların payı 1 puan, katılım bankalarının payı 0,4 puan ve kamu bankalarının payı 0,1 puan artmıştır. Kalkınma ve yatırım bankalarının payında ise önemli bir değişiklik görülmemiştir.

Gelişmiş ülkelerdeki parasal genişleme ve küresel faiz düşüşlerine paralel olarak düşen faiz oranlarının, 2013 yılının ilk çeyreğinde kar realizasyonuna yönelik menkul kıymet satışlarını hızlandırdığı gözlenmekle birlikte, bankaların menkul kıymet değer artış fonlarındaki tutarlar incelendiğinde izleyen dönemlerde de kar realizasyonunun süreceği değerlendirilmektedir.

Grafik 18: Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler

Grafik 19: Menkul Değerlerin Kullanımına Göre Dağılımı

Mart 2013 itibarıyla sektörün menkul değerler portföyünün %34,7'si repo (93,8 milyar TL) işlemlerine konu edilmiş, %15,6'sı (42,1 milyar TL) ise teminata verilmiştir. Repo işlemine konu menkul değerler 2012 yılsonuna göre %15,6, büyük kısmı TCMB ve İMKB nezdindeki piyasalarda işlem teminatı olarak bulundurulmakta olan menkul değerler %5,2 artarken, serbest menkul değerler %9,5 azalış göstermiştir. Yılın ilk çeyreğinde, repo işlemine

konu edilen menkul değerler 12,6 milyar TL artarken, serbest menkul değerler 14 milyar TL azalmıştır.

İncelenen dönemde sektörün menkul değerlerinin %84'ü TP, %16'sı YP menkul değerlerden oluşmaktadır. Yılın ilk çeyreğinde TP menkul değerlerin payı 0,1 puan (829 milyon TL) artarken YP menkul değerler aynı oranda (140 milyon TL) azalmıştır.

Mart 2013 itibarıyla sektörün toplam menkul değerlerinin %55,3'ü değişken faizli, %42,6'sı sabit faizlidir. Menkul değerlerin %2,1'i ise getirisi faize duyarlı olmayan kıymetlerden oluşmaktadır. Değişken faizli menkul değerlerin %59,1'i (88,3 milyar TL) referans tahvil faizlerine, %38,1'i (56,9 milyar TL) TÜFE'ye ve %1,9'u (2,8 milyar TL) LIBOR'a endekslidir.

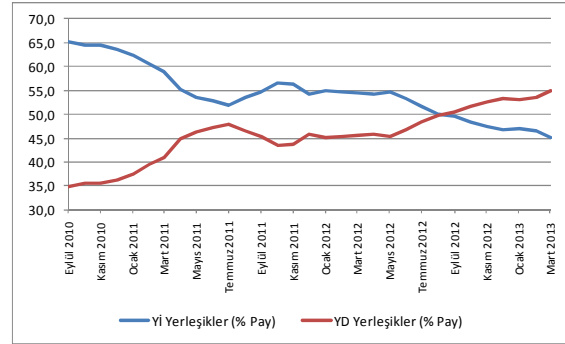
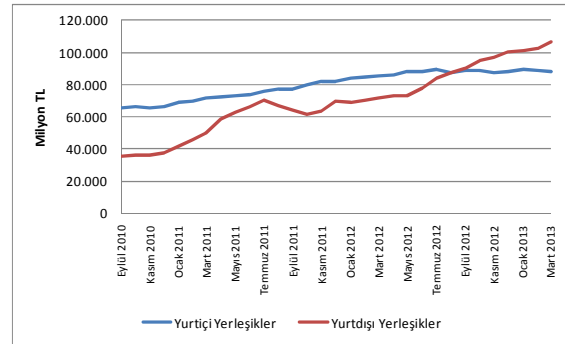
Emanet kıymetler yılın ilk çeyreğinde %3,5 oranında (6,5 milyar TL) artmıştır. Söz konusu dönemde yurtiçi yerleşiklerin emanet kıymetleri azalırken (108 milyon TL), yurtdışı yerleşiklerin emanet kıymetlerinde %6,6 (6,6 milyar TL) oranında artış görülmüştür. Bunun sonucunda yurtiçi yerleşiklerin toplam emanet kıymetler içindeki payı %45,2'ye gerilerken, yurtdışı yerleşiklerin payı %54,8'e yükselmiştir. Şubat-Mart 2013 döneminde yurtdışı yerleşiklerin emanet kıymetlerinin artış hızı yükselerek %4,6'ya (4,7 milyar TL) ulaşmıştır.

Tablo 11: Emanet Kıymetlerin ve Menkul Değerlerin Gelişimi

Milyon TL	Emanet Kıymetler*			MDC	Emanet % Değişim**	MDC % Değişim**
	Yurtiçi Yerleşikler	Yurtdışı Yerleşikler	Toplam Emanet			
Eylül 2010	65.601	35.174	100.775	274.706		
Ekim 2010	66.263	36.470	102.733	273.294	1,9	-0,5
Kasım 2010	65.273	36.124	101.397	282.200	-1,3	3,3
Aralık 2010	65.971	37.711	103.682	287.855	2,3	2,0
Ocak 2011	68.931	41.456	110.387	285.582	6,5	-0,8
Şubat 2011	69.735	45.523	115.259	285.641	4,4	0,0
Mart 2011	71.626	49.885	121.511	278.558	5,4	-2,5
Nisan 2011	72.343	58.691	131.034	275.659	7,8	-1,0
Mayıs 2011	72.956	63.142	136.097	279.618	3,9	1,4
Haziran 2011	74.021	66.035	140.056	279.325	2,9	-0,1
Temmuz 2011	75.803	70.046	145.848	279.082	4,1	-0,1
Ağustos 2011	76.934	66.851	143.785	284.860	-1,4	2,1
Eylül 2011	77.472	64.260	141.732	288.318	-1,4	1,2
Ekim 2011	79.891	61.249	141.140	286.918	-0,4	-0,5
Kasım 2011	81.890	63.703	145.593	287.212	3,2	0,1
Aralık 2011	82.282	69.431	151.713	284.983	4,2	-0,8
Ocak 2012	83.800	69.063	152.863	285.333	0,8	0,1
Şubat 2012	84.629	70.208	154.837	286.652	1,3	0,5
Mart 2012	85.521	71.820	157.341	285.343	1,6	-0,5
Nisan 2012	86.360	73.157	159.517	283.605	1,4	-0,6
Mayıs 2012	88.346	73.246	161.592	285.646	1,3	0,7
Haziran 2012	88.269	77.648	165.917	284.258	2,7	-0,5
Temmuz 2012	89.493	83.884	173.377	277.628	4,5	-2,3
Ağustos 2012	87.512	87.076	174.589	279.169	0,7	0,6
Eylül 2012	88.616	90.243	178.859	277.926	2,4	-0,4
Ekim 2012	88.878	94.981	183.859	276.124	2,8	-0,6
Kasım 2012	87.445	97.128	184.572	273.617	0,4	-0,9
Aralık 2012	88.099	100.266	188.366	269.994	2,1	-1,3
Ocak 2013	89.284	101.104	190.387	268.767	1,1	-0,5
Şubat 2013	88.976	102.175	191.150	272.219	0,4	1,3
Mart 2013	87.991	106.882	194.874	270.680	1,9	-0,6

* Nominal Değer

** Bir önceki döneme göre yüzde değişim

Grafik 20: Emanet Kıymetlerin Dağılımı-Yerleşiklere Göre (%)**Grafik 21: Emanet Kıymetlerin Tutarı-Yerleşiklere Göre**

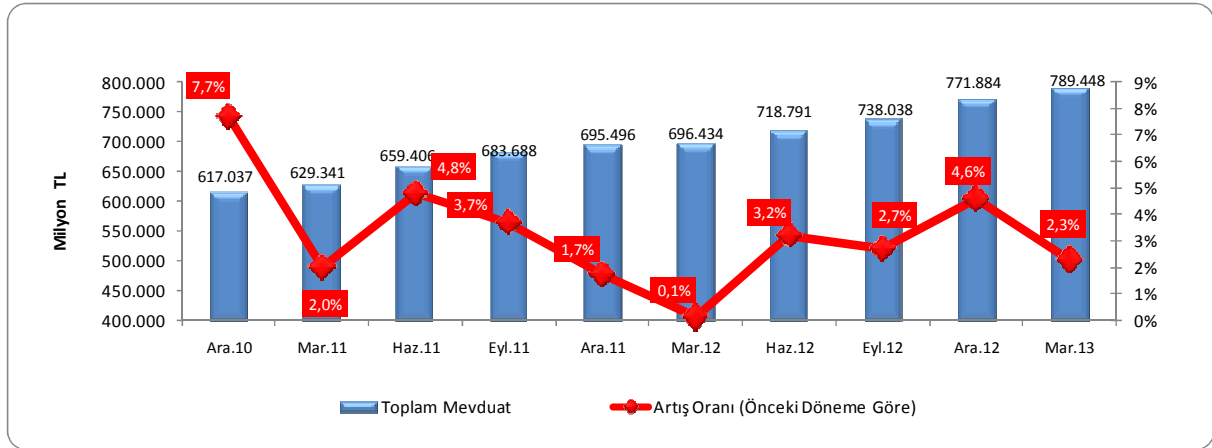
2012 yılının ikinci yarısından itibaren yurtdışı yerleşiklerin toplam emanet kıymetler içindeki payı artarken, yurt içi yerleşiklerin payı azalış eğilimine girmiştir. Uluslararası makro ekonomik konjonktürün yanı sıra 2012 yılının son çeyreğinde Türkiye'nin yatırım yapılabilir ülke notu almasının yurtdışı yerleşiklerin portföy yatırımını artırmalarına neden olduğu değerlendirilmektedir.

d) Mevduat

Türk bankacılık sektörünün yabancı kaynakları içinde Mart 2013 itibarıyla %63,6 ile en fazla paya sahip olan mevduat 789,4 milyar TL düzeyine ulaşmıştır. Bankacılık sektörü toplam pasifleri 2013 yılının ilk çeyreğinde %4,2 artış gösterirken, mevduat artış hızı aynı dönemde %2,3 düzeyinde kalmış ve mevduatın pasif toplamı içerisindeki payı 1 puan azalarak %55,3 düzeyine gerilemiştir. Mevduatın payının 2009 yılından itibaren azalmasında, yurtiçi tasarruf artış hızının⁷ azalmasının yanı sıra, bankaların yurtdışı piyasalar ve repo imkânlarını kullanması ve menkul kıymet ihraçları gibi alternatif kaynaklara başvurması da etkili olmuştur. Bireysel Emeklilik Sisteminin yeniden düzenlenerek devlet katkısından tüm katılımcıların faydalanması ve kurumsal bazlı katılımların teşvikinin sağlanması ile yastık altındaki altınların ekonomiye kazandırılması yönündeki çalışmaların yurt içi tasarruf oranlarının artırılmasına ve sektörün fonlama yapısının sağlığına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Toplam mevduatın artış hızı son çeyrekte %4,6'dan %2,3'e gerilemekle birlikte, önceki iki yılın ilk çeyreklerine göre daha yüksek bir büyümeye denk gelmektedir. 2013'ün ilk çeyreğinde toplam mevduat büyümesi kur ve parite etkisinden arındırıldığında %1,9 düzeyinde olmuştur.

Grafik 22: Çeyrek Dönemler İtibarıyla Toplam Mevduatın Gelişimi

Önceki yılın ilk çeyreğinde azalan TP mevduat son çeyrekte büyürken, YP mevduatın artış hızı yavaşlama göstermiştir. 2013 yılının ilk çeyreğinde TP mevduat %2 (10,5 milyar

⁷ Dünya Bankası istatistiklerine göre, dünya ülkeleri tasarruf oranı ortalamaları 2010 yılında %19,9 iken Türkiye'de %13,7'dir. Türkiye'de aynı oran 2011 yılında %14,1'e yükselmiştir. Mevduatın göreceli olarak tekrar yüksek oranlarda artması, tasarruf oranının tekrar artabileceğini göstermektedir.

TL), YP mevduat ise 7,1 milyar TL (USD bazında %1,1 - 1,5 milyar USD) artmıştır⁸. YP mevduattaki artışın 984 milyon USD'si kıymetli maden depo hesaplarından kaynaklanmıştır.

Grafik 23:Çeyrek Dönemler İtibarıyla TP ve YP Mevduatın Gelişimi

2012 yılsonuna göre TMSF hariç tüm banka gruplarının mevduat tutarı artarken, en yüksek mevduat/katılım fonu artışı 10,7 milyar TL (%2,8) ile özel bankalarda görülmüştür.

Tablo 12:Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi

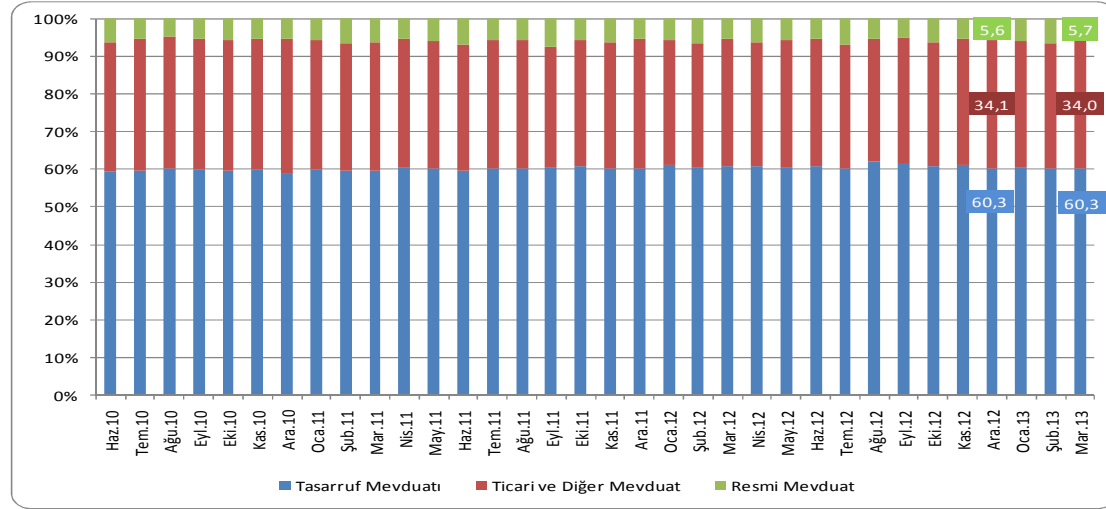
(Milyon TL)	Aralık 2012			Mart 2013			DEĞİŞİM					
							TUTAR			%		
	TP (Milyon TL)	YP (Milyon USD)	Toplam (Milyon TL)	TP (Milyon TL)	YP (Milyon USD)	Toplam (Milyon TL)	TP (Milyon TL)	YP (Milyon USD)	Toplam (Milyon TL)	TP	YP	Toplam
Kamu Bankaları	187.736	32.965	246.335	186.096	33.373	246.457	-1.640	408	122	-0,9	1,2	0,0
Özel Bankalar	235.829	78.923	376.124	243.188	79.422	386.839	7.359	498	10.715	3,1	0,6	2,8
Yabancı Bankalar	68.266	18.688	101.487	71.013	18.505	104.482	2.747	-184	2.996	4,0	-1,0	3,0
Katılım Bankaları	28.408	10.977	47.921	30.411	11.744	51.652	2.003	767	3.731	7,1	7,0	7,8
TMSF Bankaları	9,8	4,4	17,6	9,9	4,2	17,5	0	-0,2	-0,1	0,5	-3,7	-0,6
BANKACILIK SEKTÖRÜ	520.250	141.558	771.884	530.719	143.047	789.448	10.469	1.489	17.564	2,0	1,1	2,3

Mart 2013 döneminde tasarruf mevduatının⁹ toplam mevduat içerisindeki payı yılsonuna göre değişmeyerek %60,3 olarak kalmış, resmi mevduatın payı 0,1 puan artarken, ticari ve diğer mevduatın payı ise 0,1 puan azalmıştır.

⁸ TCMB kurları esas alınmıştır.

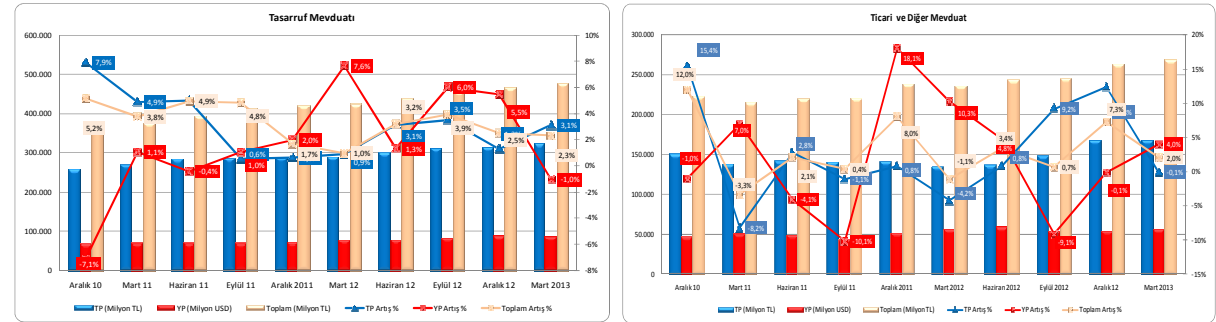
⁹ Katılım bankalarındaki gerçek kişilere ait fonlar dahildir.

Grafik 24:Mevduatın/Katılım Fonlarının Türleri İtibarıyla Dağılımı

Döviz kurlarının yükseldiği 2013 yılının ilk çeyreğinde, tasarruf mevduatındaki TP hesaplar artarken YP hesaplarda azalma görülmüştür. İncelenen dönemde TP tasarruf mevduatı 9,7 milyar TL (%3,1) artmış, YP tasarruf mevduatı ise 901 milyon USD (USD bazında %1) azalmış ve toplam tasarruf mevduatı 10,8 milyar TL (%2,3) artmıştır. Aynı dönemde, tüzel kişilere ait ticari ve diğer mevduatın TP kısmı 195 milyon TL (%0,1) azalırken, YP kısmı 2,2 milyar USD (USD bazında %4) artış göstermiş, toplam tutarda ise 5,4 milyar TL (%2) artış olmuştur. Vergi ve diğer gelirler nedeniyle kamuya ait mevduat ise son çeyrekte 1,4 milyar TL (%3,2) artarak 44,6 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 25:Tasarruf Mevduatı ile Ticari ve Diğer Mevduatın Gelişimi

Bilindiği üzere, TCMB bankacılık sisteminde kaynakların vadesinin uzatılması yoluyla vade uyumsuzluğunu azaltmak¹⁰ amacıyla 17 Aralık 2010'dan başlayarak Türk Lirası ve yabancı para zorunlu karşılık oranlarını, mevduat/katılım fonunun vade yapısına göre farklılaştırma yoluna gitmiştir. Söz konusu politikaların etkisiyle vadesiz ve 3 aya kadar kısa

¹⁰ Zorunlu karşılık politikaları kredi artışını sınırlandırmak amacıyla da kullanılmaktadır. TCMB, ayrıca, 2013 yılının son çeyreğinden başlamak üzere, kaldıraç oranına dayalı ilave zorunlu karşılık yükümlülüğü uygulamasına geçmektedir. Bankaların ana sermayesinin, pasif toplamı, gayri nakdi kredi ve yükümlülükler, cayılabilir taahhütlerin 0,1 katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutar, türev finansal araçlara ait taahhütlerin her birinin kendi kredi dönüşüm oranı ile çarpımı sonucu bulunacak toplam tutar ile cayılamaz taahhütler tutarı toplamına bölünmesiyle hesaplanmaktadır. Kaldıraç oranı belirlenen eşik değerleri geçen bankalar için ilave zorunlu karşılık yükümlülüğü getirilmektedir.

vadeli mevduatın payı Aralık 2010 – Aralık 2011 döneminde 6,2 puan azalmıştır. Ancak, aynı mevduat grubunun payında 2012 yılında 1,6 puan artış görülmüştür. Diğer taraftan, daha önceden vade gözetmeksizin stopaj usulüyle mevduat faizinden ve katılma hesapları kar paylarından %15 vergi alınırken, 01.01.2013 tarih ve 28515 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile, altı ay ve daha uzun vadeli TL cinsinden mevduat/katılma hesaplarına ve bir yıl ve daha uzun vadeli döviz tevdiat / katılım hesaplarına vergi avantajı sağlanmıştır. Ayrıca, altı aya kadar vadeli döviz tevdiat / katılım hesaplarına caydırıcı vergi artışı getirilmiştir. Söz konusu mevzuat değişikliğinin etkisini ilk çeyrekte göstererek, 3 aya kadar kısa vadeli mevduatın payının 2,3 puan azaldığı ve 6 ila 12 ay arası vadeli mevduatın payının ise 2,1 puan arttığı görülmektedir. Sonuç olarak, Aralık 2010 döneminden itibaren 1 aya kadar vadeli mevduatın payı 12,1 puan azalırken, 1 yıldan uzun vadeli mevduatın payı 1,5 puan, 3 aydan uzun vadeli mevduatın payı da 6,9 puan artış göstermiştir.

Tablo 13:Mevduatın Vade Dağılımı (%)

									Değişim (Puan)		
	Ara.10	Eyl.11	Ara.11	Mar.12	Haz.12	Eyl.12	Ara.12	Mar.13	Aralık 2010 - Mart 2013	Mart 2012 - Mart 2013	Aralık 2012 - Mart 2013
Vadesiz	15,9	16,8	17,4	16,3	17,2	17,3	17,9	17,6	1,7	1,4	-0,3
1 Aya Kadar Vadeli	26,0	14,6	14,8	14,2	13,2	13,1	14,7	13,9	-12,1	-0,3	-0,8
1-3 Ay Arası Vadeli	49,7	52,7	53,2	54,9	55,9	56,5	54,4	53,2	3,5	-1,7	-1,2
Vadesiz ve 3 Aya Kadar Vadeli	91,6	84,1	85,4	85,3	86,3	86,9	87,0	84,8	-6,9	-0,6	-2,3
3-6 Ay Arası Vadeli	4,1	8,3	7,5	7,7	7,0	6,3	6,2	6,7	2,5	-1,1	0,4
6-12 Ay Arası Vadeli	1,5	2,7	2,4	2,3	2,2	2,1	2,2	4,3	2,7	2,0	2,1
1 Yıldan Uzun Vadeli	2,7	4,8	4,6	4,6	4,6	4,7	4,5	4,2	1,5	-0,4	-0,3

Stopaj oranları ile ilgili mevzuat değişikliğinin getirdiği vergi avantajları izleyen tabloda özetlenmektedir. Değişiklik 6 aydan uzun vadeli TP mevduatı teşvik ederken, 6 aydan kısa vadeli YP hesapları caydırmayı hedeflemektedir.

Tablo 14: Yeni Gelir Vergisi Stopaj Oranları

Yeni Stopaj Oranları ve Önceki Duruma Göre Sağlanan Vergi Avantajları				
Vade	Türk Parası		Döviz	
	Vergi Oranı (%)	Vergi Avantajı (puan)	Vergi Oranı (%)	Vergi Avantajı (puan)
Vadesiz Mevduat / Katılma Hesabı	15	0	18	-3
6 Aya Kadar (6 Ay Dahil)	15	0	18	-3
6-12 Ay Arası	12	3	15	0
1 Yıl ve Daha Uzun Vadeli	10	5	13	2

Aynı tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile, vadeli mevduat ve katılma hesapları ile birikimli mevduat/katılma hesaplarından bankaların onayı ile vadelerinden önce çekim yapılması halinde, vade bozulmaksızın ve faiz/kar payı kaybı yaşanmaksızın bu hesapların vadeleri süresince; 1 yıl ve daha uzun vadeli hesaplar için hesap sahiplerine en fazla iki defa vadeden önce çekim hakkı tanınarak toplamda anaparanın %50’sine, birikimli hesaplar için hesap sahiplerine en fazla üç defa vadeden önce çekim hakkı

tanınarak toplamda anaparanın %50'sine kadar kısmi çekim yapılabilme hakkı getirilmiştir. Belirtilen sayı ve payların üzerinde vadeden önce ilave kısmi veya tamamen çekimlerde ise biriken faiz/kar payı tutarının en fazla %50'sine kadar faiz/kar payı ödenebilecektir.

Sonuç olarak, yukarıda özetlenen vergi avantajının ve vadeden önce gelir kaybı olmaksızın hesaptan para çekme imkanının getirilmesinin, beklendiği gibi mevduatın /katılım hesaplarının ortalama vadesinin uzamasına katkı sağladığı görülmektedir.

Küresel krizle birlikte yatırımcıların risk iştahlarının azalması ve güvenli yatırım araçlarına olan talebin artması altın fiyatlarında 2008-2012 döneminde ciddi artış görülmesine yol açmıştır. Bu dönemde altının ons değeri USD bazında yaklaşık iki kat yükselmiştir. Diğer taraftan, 29 Mayıs 2008 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/35 No'lu Tebliğ ile bankalarca altın, gümüş ve platin depo hesabı açılması, altın, gümüş ve platin kredisi kullandırılması ve kıymetli madenler aracı kuruluşları tarafından yurt dışından kıymetli madenler kredisi sağlanmasına ilişkin usul ve esasların yeniden düzenlenmesiyle bankalar, gerçek ve tüzel kişiler adına, altın, gümüş ve platinin fiziken tesliminin yanında bankalarca satışı yapılmak suretiyle de vadeli veya vadesiz olarak altın, gümüş ve platin depo hesabı açabilme olanağına kavuşmuşlardır. Yükselen altın fiyatlarının yanısıra, kıymetli Maden Depo Hesapları Hakkındaki söz konusu mevzuat değişikliğinin olumlu etkisiyle sektörümüzde altın mevduatına olan ilginin özellikle 2011 yılının ikinci yarısıyla birlikte yükseldiği görülmüştür.

Ayrıca, TCMB'nin 2011 yılı Ekim ayından itibaren kıymetli maden depo hesapları hariç YP zorunlu karşılıkların (daha sonra %0'a düşürülmekle birlikte) %10'una kadar kısmının altın, kıymetli maden depo hesapları için ise tamamının altın cinsinden tutulabilmesi imkanı tanınması, aynı imkanın 2011 Kasım ayından itibaren TL zorunlu karşılıklar için de getirilmesi ve muhtelif kararlarla %30'a kadar yükseltilmesi, bankalar açısından altın mevduatı toplamının cazibesini artırmıştır.

Sektörde altın mevduatı kıymetli maden depo hesapları içerisinde izlenmekte olup, bu hesabın tamamına yakını altın mevduatından oluşmaktadır.

Mart 2013 itibarıyla sektörün kıymetli maden depo hesapları toplamı 21 bankaya ait olmak üzere 11,9 milyar USD tutarındadır. Bankalararası kıymetli maden depo hesapları hariç tutulduğunda sektör mevduatının %2,6'sı kıymetli maden depo hesaplarından oluşmaktadır. 2011 yılında çok ciddi artış gösteren kıymetli maden depo hesaplarının artış hızında, 2012 yılında bir yavaşlama gözlenmekle birlikte, son iki çeyrekte belirgin bir yükseliş (2,8 milyar

USD) oluşmuştur. Bankalararası depolar hariç tutulduğunda, kıymetli maden depoları 2013'ün ilk çeyreğinde 984 milyon USD (%9,4) artarak 11,4 milyar USD'ye yükselmiştir.

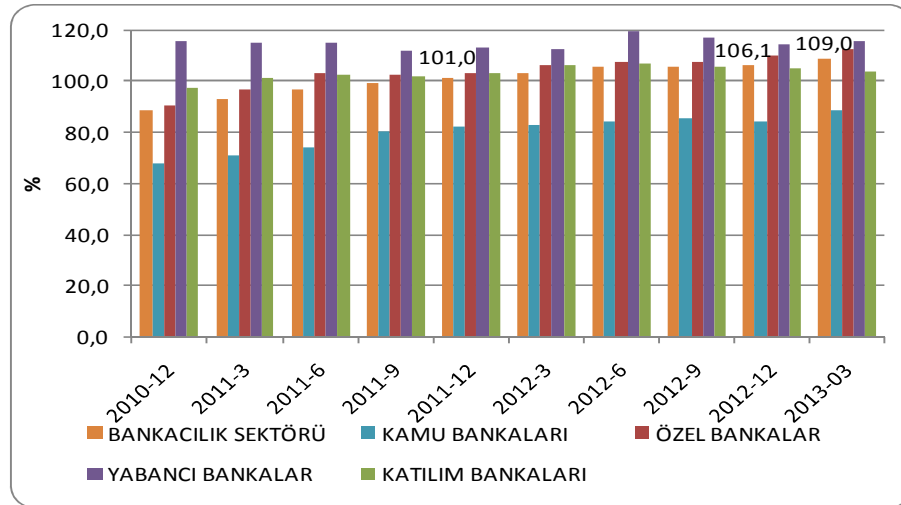
Tablo 15: Çeyrekler İtibarıyla Kıymetli Maden Depo Hesaplarının Gelişimi

(Milyon USD)	Kıymetli Maden Depo Hesabı			Toplam Değişim	
	Vadeli	Vadesiz	Toplam*	Tutar	(%)
Mar.11	447	1.967	2.414		
Haz.11	565	2.621	3.186	772	32,0
Eyl.11	990	6.471	7.460	4.274	134,2
Ara.11	1.079	6.735	7.814	354	4,7
Mar.12	1.254	7.759	9.012	1.198	15,3
Haz.12	1.478	7.911	9.389	377	4,2
Eyl.12	1.671	7.413	9.085	-304	-3,2
Ara.12	1.945	8.710	10.656	1.571	17,3
Mar.13	2.479	9.383	11.863	1.207	11,3

* Bankalararası kıymetli maden depoları (415 milyon USD) dahildir.

2012 yılında brüt kredi artış oranının (%5) mevduatın artış oranının (%2,3) üzerinde gerçekleşmesiyle mevduatın krediye dönüşüm oranı 2,9 puan artarak %109 seviyesine yükselmiştir. Banka grupları arasında yabancı bankalar %115,6 ile en yüksek orana sahip iken, kamu bankaları %84,7 ile sektör ortalamasının altında yer almaktadır.

Grafik 26: Banka Grupları Bazında Mevduatın Krediye Dönüşüm Oranı

Yurtdışı şubeler nezdindeki mevduat, toplam mevduat içinde %4,2 paya sahiptir. Yurtdışı şubeler nezdindeki TP mevduat, Aralık 2010- Haziran 2011 döneminde Arap ülkelerindeki siyasi gelişmeler nedeniyle, izleyen dönemde ise temelde kademeli olarak faize duyarlı kısa vadeli ticari mevduatın çekilmesi sonucu azalmakla birlikte, 2012 yılının ikinci yarısında artış gösterirken, 2013'ün ilk çeyreğinde %18 oranında azalış göstermiştir. Yurtdışı şubelerdeki toplam mevduat azalışının son çeyrekte %3 olarak gerçekleştiği, en yüksek mevduat azalışının Malta şubesinde, en fazla artışın da Bahreyn şubesinde olduğu görülmüştür.

Tablo 16: Yurt Dışı Şubeler Nezdinde Toplanan Mevduat

Dönem	Yurtdışı Şubeler Nezdinde Toplanan			Top.Mevduat İçindeki % Pay	Değişim**(%)		
	TP (Milyon TL)	YP* (Milyon USD)	Toplam (Milyon TL)		TP	YP	Toplam
Ara.10	27.110	13.065	47.198	7,6	-	-	-
Haz.11	16.254	11.194	34.341	5,2	-40,0	-14,3	-27,2
Ara.11	13.570	10.008	32.474	4,7	-16,5	-10,6	-5,4
Haz.12	8.761	12.739	31.775	4,4	-35,4	27,3	-2,2
Mar.12	10.661	11.796	31.575	4,5	21,7	-7,4	-0,6
Eyl.12	12.673	11.106	32.495	4,4	18,9	-5,8	2,9
Ara.12	14.975	10.744	34.073	4,4	18,2	-3,3	4,9
Mar.13	12.275	11.481	33.041	4,2	-18,0	6,9	-3,0

(*) TCMB USD alış kuru kullanılmıştır.

(**) Önceki döneme kıyasla değişim.

Yurtdışı şubeler nezdindeki toplam mevduatın %66,2'si yurtiçi yerleşiklere aittir. Yurtdışı yerleşiklerin toplam mevduatının sektördeki payı ise son çeyrekte %4,5 seviyesini korumuştur.

Tablo 17: Mevduatın Dağılımı

(Mart 2013)	Tutar Olarak Dağılım (Milyon TL)			Yüzde Olarak Dağılım		
	Yurtiçi Yerleşikler	Yurtdışı Yerleşikler	Toplam	Yurtiçi Yerleşikler	Yurtdışı Yerleşikler	Toplam
Yurtiçi Şubeler	732.181	24.225	756.407	92,7	3,1	95,8
Yurtdışı Şubeler	21.862	11.179	33.041	2,8	1,4	4,2
Toplam	754.043	35.404	789.448	95,5	4,5	100,0

e) Yurtdışı Bankalara Borçlar

Küresel ekonomik koşullarda bir miktar iyileşme görüldüğü ve gelişmiş ülke merkez bankalarının genişletici para politikalarına devam ettikleri 2013 yılının ilk çeyreğinde ülkemizde yaşanan olumlu makroekonomik gelişmeler sektörün küresel piyasalardan sağladığı fon miktarını arttırmıştır.

Sektörün yurtdışı bankalardan temin ettiği borçların toplamı, yılsonuna göre %8,4 oranında (9,4 milyar USD) artış göstererek Mart 2013 itibarıyla 121,1 milyar USD'ye yükselmiştir. Söz konusu artışta; kredilerde (7,1 milyar USD), mevduatta (1,4 milyar USD), repodan sağlanan fonlarda (1,3 milyar USD) ve sermaye benzeri kredilerde (0,2 milyar USD) meydana gelen yükselişlerin etkili olduğu görülmektedir. Öte yandan seküritizasyon kredilerinde 0,6 milyar USD tutarında azalış görülmektedir.

Son bir yıllık dönemde sektörün yurtdışı bankalardan temin ettiği borçların gelişimine bakıldığında ise artış oranının %19 (19,4 milyar USD) seviyesinde olduğu görülmektedir.

Mart 2013 döneminde bankaların yurtdışı bankalara borçları içerisinde kendi risk gruplarından sağladığı fon tutarı yılsonuna göre 3,8 milyar USD artarak 19,1 milyar USD'ye yükselmiştir. Aralık 2012 itibarıyla bankaların kendi risk gruplarından sağladığı fon tutarının toplam yurtdışı borçlara oranı %13,7 iken Mart 2013 döneminde bu oran %15,8'e yükselmiştir.

Tablo 18:Yurtdışı Bankalardan Sağlanan Fonların Gelişimi

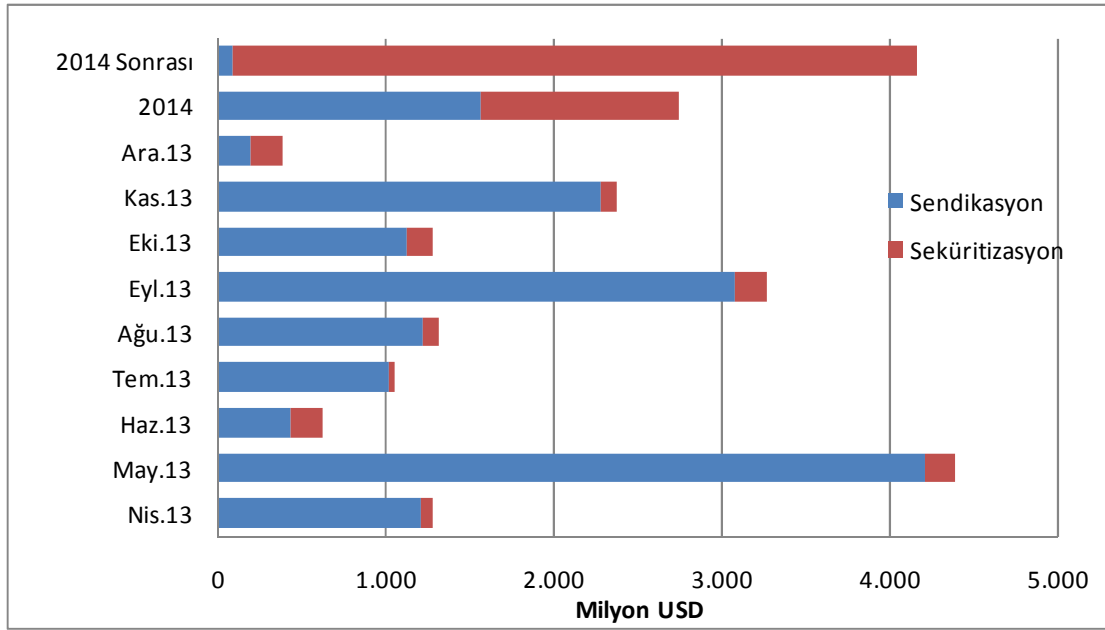
(milyon USD)	Aralık 2011		Mart 2012		Aralık 2012		Mart 2013		Değişim			
	Tutar		Tutar		Tutar		Tutar		Mar.12 - Mar.13		Ara.12 - Mar.13	
		% Pay		% Pay		% Pay		% Pay	Tutar	(%)	Tutar	(%)
Mevduat	13.144	13,5	15.325	15,1	16.328	14,6	17.777	14,7	2.451	16,0	1.448	8,9
Kredi	41.155	42,2	43.222	42,5	46.129	41,3	53.265	44,0	10.043	23,2	7.136	15,5
Sendikasyon	15.748	16,1	14.881	14,6	16.377	14,7	16.376	13,5	1.495	10,0	-1	0,0
Seküritizasyon	8.384	8,6	7.880	7,7	6.990	6,3	6.433	5,3	-1.448	-18,4	-558	-8,0
Repo	14.787	15,1	15.861	15,6	18.627	16,7	19.884	16,4	4.023	25,4	1.257	6,7
Sermaye Benzeri Krediler	4.389	4,5	4.532	4,5	7.205	6,4	7.393	6,1	2.861	63,1	188	2,6
Diğer*	0	0,0	69	0,1	58	0,1	16	0,0	-53	-76,4	-41	-71,7
TOPLAM**	97.607	100	101.771	100	111.714	100	121.144	100	19.373	19,0	9.430	8,4

(*)Vade unsuru taşımayan işlemlerin dışında, işlem tür kodları sınıflandırmasından herhangi bir tür işlem koduna dahil olmadığı halde bankalarla yapılan borç tarafındaki işlemleri kapsamaktadır.

(**) Yurtdışında ihraç edilen tahvil/bono tutarları hariç tutulmuştur.

Aralık 2012 – Mart 2013 döneminde sektörün yurtdışından temin ettiği sendikasyon ve seküritizasyon kredilerinin toplam tutarı yaklaşık 0,6 milyar USD (%2,4) azalarak 22,8 milyar USD'ye gerilemiştir. Mart 2013 döneminde sendikasyon ve seküritizasyon kredilerinin yurtdışı bankalardan sağlanan toplam yurtdışı fonlar içindeki payı %18,8, toplam yabancı kaynaklar içindeki payı ise %3,3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Grafik 27: Sendikasyon ve Seküritizasyon Kredileri Geri Ödeme Planı

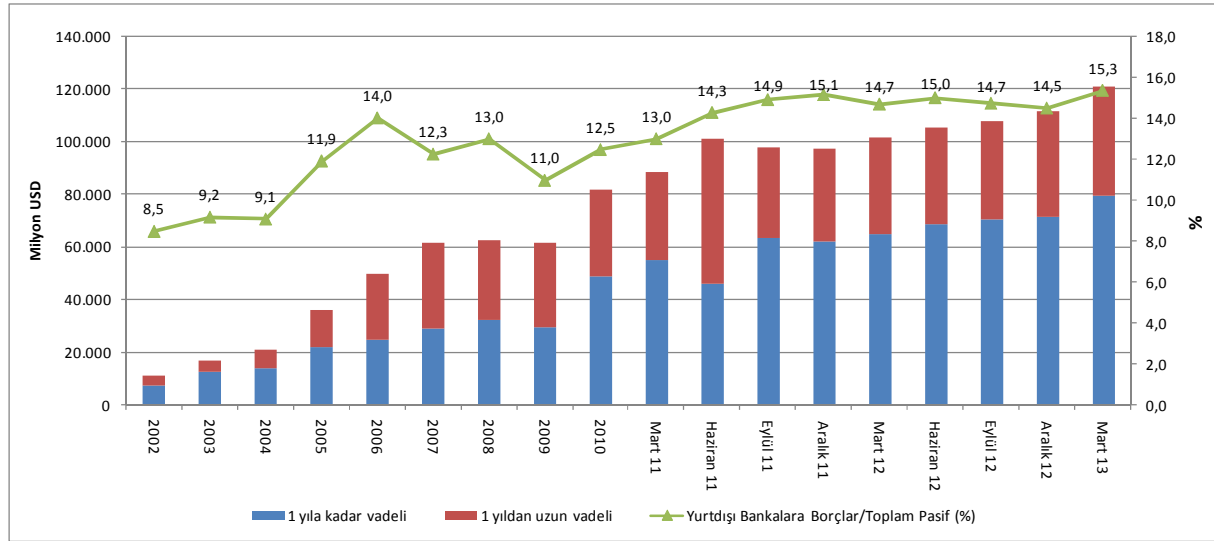

Yılın ilk çeyreğinde sendikasyon kredilerinin yenileme oranı %100'ün üzerinde gerçekleşmiştir. Sektör genelinde bankaların, sendikasyon kredilerini yenilemekte problem yaşamadığı, seküritizasyon kredilerindeki azalışı ise yurtdışına ihraç edilen menkul değerler ile ikame ettiği değerlendirilmektedir.

Aralık 2012 – Mart 2013 döneminde yurtdışı bankalardan repo işlemleriyle sağlanan fonlar %6,7 (1,3 milyar USD) oranında artış göstermiştir. Repo işlemleriyle sağlanan fonlar temel olarak İngiltere, Almanya ve ABD merkezli finans kuruluşları ile yapılan işlemlerden kaynaklanmakta olup; işlemlerin %84,5'i USD, %8,7'si TP cinsinden gerçekleştirilmiştir. Mart 2013 itibarıyla repo işlemlerinden sağlanan fonların %90,3'u bir yıla kadar vadeli, %9,7'si ise bir yıldan uzun vadeli işlemlerden oluşmaktadır.

Mart 2013'de, yurtdışı bankalardan sağlanan fonların 71,5 milyar USD'si (%59) USD cinsinden, 33,7 milyar USD'si (%27,8) EUR cinsinden ve mevduat-kredi şeklinde sağlanan fonların 12,2 milyar USD'lik kısmı ile repo yoluyla sağlanan fonların 1,7 milyar USD'lik kısmı olmak üzere toplam 13,9 milyar USD'lik (%11,5) kısmı TP cinsindendir.

Grafik 28: Yurtdışı Bankalardan Temin Edilen Fonlar

Aralık 2012 – Mart 2013 döneminde sektörün yurtdışından sağladığı borçların toplam pasifler içindeki payı %14,5'ten %15,3'e yükselmiştir. Ülkemizde yaşanan olumlu makroekonomik gelişmeler ve bankacılık sektörüne duyulan güvenin artması, bankaların yurtdışından sağladıkları fon tutarlarını arttırarak mevduat ağırlıklı pasif yapısını çeşitlendirmelerine olanak sağlamıştır.

Tablo 19: Yurtdışı Bankalardan Temin Edilen Fonların Ülkelere Göre Dağılımı

(Milyon USD)	Mar.12		Ara.12		Mar.13		Değişim			
							Mar.12 - Mar. 13		Ara.12 - Mar. 13	
	Tutar	Pay %	Tutar	Pay %	Tutar	Pay %	Tutar	%	Tutar	%
ABD	20.152	19,8	23.821	21,3	22.720	18,8	2.567	12,7	-1.102	-4,6
Büyük Britanya	9.699	9,5	13.074	11,7	17.082	14,1	7.383	76,1	4.009	30,7
Almanya	12.057	11,8	10.713	9,6	11.381	9,4	-676	-5,6	669	6,2
İsviçre	6.795	6,7	7.756	6,9	9.344	7,7	2.548	37,5	1.588	20,5
Lüksemburg	7.751	7,6	8.564	7,7	8.548	7,1	798	10,3	-16	-0,2
Fransa	5.973	5,9	6.114	5,5	8.107	6,7	2.134	35,7	1.993	32,6
Hollanda	7.812	7,7	7.002	6,3	7.264	6,0	-548	-7,0	262	3,7
Japonya	2.835	2,8	3.186	2,9	3.237	2,7	402	14,2	51	1,6
Libya	1.258	1,2	2.813	2,5	3.090	2,6	1.831	145,6	277	9,9
Suudi Arabistan	1.713	1,7	2.736	2,4	2.702	2,2	989	57,7	-34	-1,2
Birleşik Arap Emirlikleri	1.120	1,1	1.670	1,5	2.488	2,1	1.368	122,2	818	49,0
Belçika	3.442	3,4	2.275	2,0	2.225	1,8	-1.217	-35,4	-51	-2,2
Kanada	1.561	1,5	1.654	1,5	1.663	1,4	102	6,6	9	0,5
Kuveyt	830	0,8	1.411	1,3	1.632	1,3	802	96,6	221	15,7
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	1.166	1,1	1.534	1,4	1.615	1,3	449	38,5	82	5,3
Avusturya	1.939	1,9	1.516	1,4	1.544	1,3	-396	-20,4	27	1,8
Cayman Adaları	1.362	1,3	1.222	1,1	1.442	1,2	80	5,9	219	18,0
İtalya	1.338	1,3	1.304	1,2	1.364	1,1	26	1,9	59	4,6
Yunanistan	1.425	1,4	977	0,9	974	0,8	-450	-31,6	-3	-0,3
Rusya	1	0,0	208	0,2	871	0,7	870	78.557,9	662	317,9
Çin	119	0,1	1.142	1,0	200	0,2	81	67,6	-942	-82,5
Diğer	11.422	11,2	11.021	9,9	11.651	9,6	228	2,0	630	5,7
Toplam	101.771	100,0	111.714	100,0	121.144	100,0	19.373	19,0	9.430	8,4

Mart 2013 döneminde 121 milyar USD'ye ulaşan yurtdışı bankalara borçların önemli bir kısmı ABD (22,7 milyar USD - %18,8), Büyük Britanya (17,1 milyar USD - %14,1), Almanya (11,4 milyar USD - %9,4), İsviçre (9,3 milyar USD - %7,7) ve Lüksemburg (8,5 milyar USD - %7,1) merkezli finans kuruluşlarından¹¹ temin edilmiştir. Sektörün yurtdışından sağlamış olduğu fonların gelişimine bakıldığında; Orta Doğu ve Asya ülkeleri merkezli finans kuruluşlarından sağlanan fonların toplam yurtdışı borçlar içindeki payının artış gösterdiği gözlenmektedir.

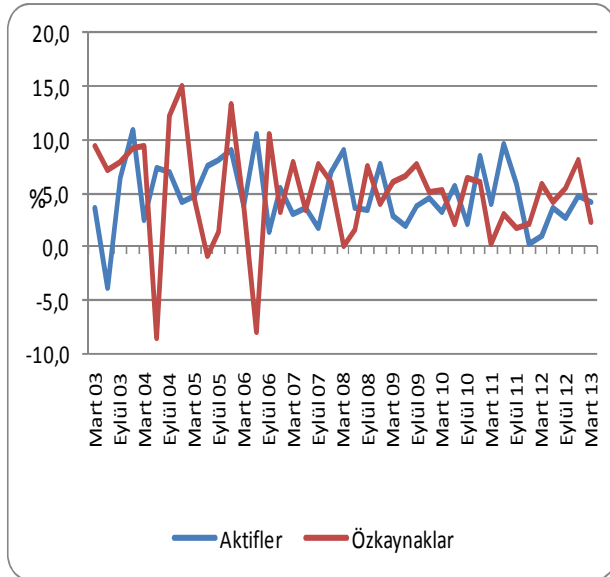
¹¹ Banka genel merkezinin yerleşik olduğu ülke esas alınmıştır.

f) Özkaynaklar ve Sermaye Yeterliliği

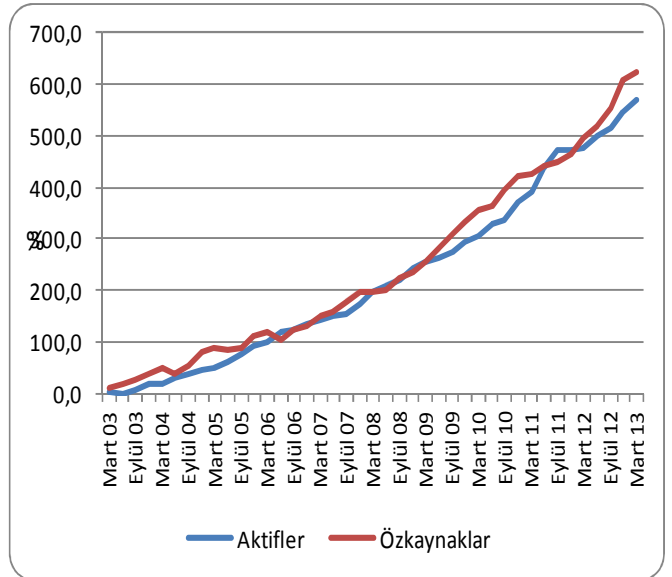
Sektörün özkaynakları Mart 2013 dönemi itibarıyla 186,1 milyar TL olup Aralık 2012 dönemine göre %2,3 (4,2 milyar TL) oranında artmıştır. Anılan dönemde özkaynaklardaki artışın temel nedeni dağıtılmayarak banka bünyesinde bırakılan kârın eklendiği yedek akçelerdir. Sektörün kar dağıtımının sınırlandırılması ve karların bünyede bırakılmasının teşvik edilmesi yönünde Kurumumuzca sürdürülen politikalar çerçevesinde yedek akçelerin 2013'ün ilk çeyreğinde 12,7 milyar TL arttığı ve sektörün güçlü özkaynak yapısının korunmaya devam ettiği değerlendirilmektedir.

Uzun dönemli gelişimlere bakıldığında, sektörün toplam aktif ve özkaynak büyüme oranlarının birbirine yakın olduğu görülmekle birlikte, 2011 yılından bu yana (baz 2002) özkaynaklardaki artışın aktif artışını geçtiği görülmektedir. Mart 2013'de yılsonuna göre toplam aktifler %4,2 oranında büyürken, özkaynaklar %2,3 oranında büyümüştür. Özkaynaklardaki artış sektörün mali yapısını güçlendiren ve sermaye yeterliliğini de artıran bir gelişme olması bakımından olumlu değerlendirilmektedir.

Grafik 29: Toplam Aktifler ve Özkaynakların Değişimi (Çeyrek Dönemler İtibarıyla)

Grafik 30: Toplam Aktifler ve Özkaynakların Değişimi (Aralık 2002 Baz dönemi)

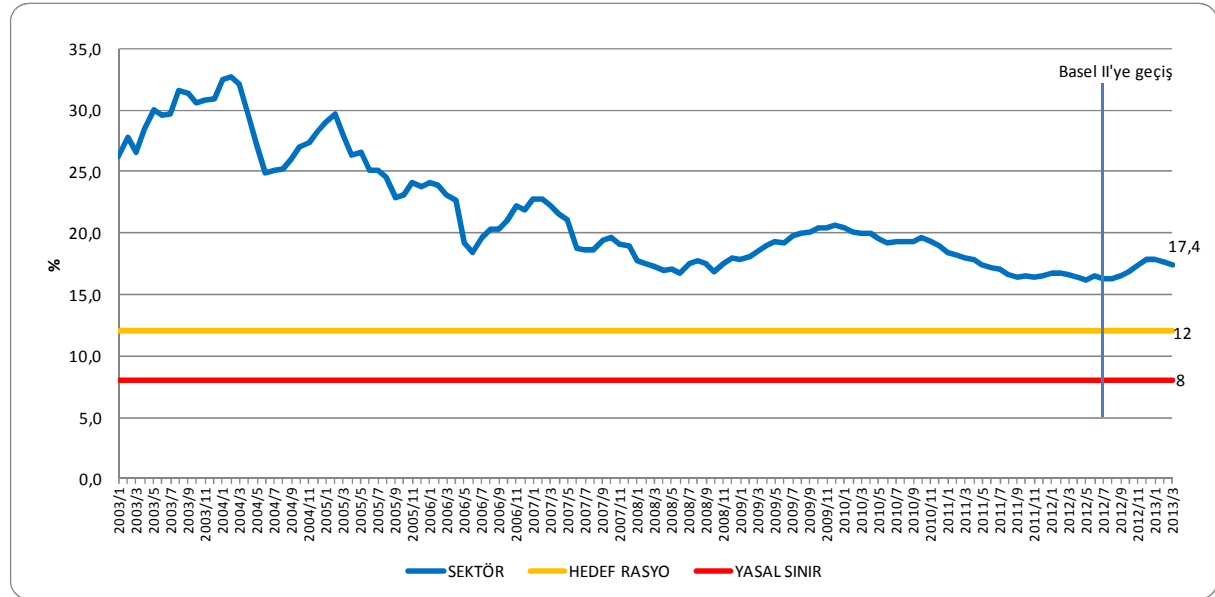
Tablo 20: Özkaynak Unsurlarının Gelişimi

(Milyon TL)	Aralık 11	Mart 12	Aralık 12	Mart 13	DEĞİŞİM (%)			
					Mart 12-13		Ara.12-Mart 13	
					Tutar	%	Tutar	%
Ödenmiş Sermaye	50.493	50.894	54.636	55.043	4.150	8,2	407	0,7
Yedek Akçeler	89.777	99.331	103.641	116.313	16.983	17,1	12.672	12,2
Ödenmiş Sermaye Enflasyon Düzeltme Farkı	0	0	0	0	0	-	0	-
Sabit Kıymet Yeniden Değerleme Farkları	1.878	2.472	2.738	2.929	457	18,5	191	7,0
Menkul Değerler Değerleme Farkları	532	4.035	15.074	14.007	9.972	247,2	-1.067	-7,1
Dönem Karı (Zararı)	19.844	5.980	23.523	6.953	973	16,3		
Geçmiş Yıllar Karı (Zararı)	-17.878	-9.677	-17.671	-9.106	571	-5,9	8.565	-48,5
TOPLAM ÖZKAYNAKLAR	144.646	153.035	181.940	186.140	33.105	21,6	4.200	2,3

2013 yılının ilk çeyreğinde iki bankanın ödenmiş sermayesinin artması neticesinde sektörün toplam ödenmiş sermayesi 55 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Yılın ilk çeyreğinde sektörde 29 bankanın yedek akçelerinde artış meydana gelirken, 16 banka yedek akçelerini 100 milyon TL ile 2.650 milyon TL aralığında artırmıştır.

Temmuz 2012 döneminden itibaren Basel II düzenlemelerinin yürürlüğe girdiği sektörde, **sermaye yeterliliği rasyosu (SYR)** yılsonuna göre 0,4 puan azalarak Mart 2013'de %17,4 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Grafik 31: Sermaye Yeterliliği Rasyosu

Tablo 21: SYR Bileşenleri

(Milyon TL)	2011/12	2012/3	2012/12	2013/3	FARK (%)*	
					2012/3-2013/3	2012/12-2013/3
Ana Sermaye	142.593	147.684	165.835	170.988	15,8	3,1
Katkı Sermaye	16.263	17.807	31.380	32.755	83,9	4,4
Sermaye	158.856	165.491	197.215	203.743	23,1	3,3
Sermayeden İndirilen Değerler (-)	931	966	896	1.035	7,1	15,5
Özkaynak	157.925	164.524	196.319	202.708	23,2	3,3
Risk Ağırlıklı Varlıklar	954.196	993.396	1.098.493	1.163.120	17,1	5,9
Kredi Riskine Esas Tutar	822.536	851.004	976.483	1.031.512	21,2	5,6
- Menkul Kıymetleştirme Poz. Kay.KRET	0	0	0	0	-	-
- Karşı Taraf Kredi Riski Dahil KRET	0	0	0	0	-	-
Risk ağırlığı % 0 olanlar,	0	0	398.825	417.010	-	4,6
Risk ağırlığı %10 olanlar,	0	0	0	0	-	-
Risk ağırlığı % 20 olanlar,	14.600	14.103	56.884	61.707	337,6	8,5
Risk ağırlığı % 50 olanlar	83.746	85.705	127.138	135.792	58,4	6,8
Risk ağırlığı % 50 olanlar,	0	0	95.453	98.578	-	3,3
Risk ağırlığı % 75 olanlar,	0	0	277.837	285.233	-	2,7
Risk ağırlığı % 100 olanlar,	662.365	669.528	507.269	527.517	-21,2	4,0
Risk ağırlığı % 150 olanlar,	17.569	20.869	25.845	29.015	39,0	12,3
Risk ağırlığı % 200 olanlar,	44.256	60.800	49.698	58.511	-3,8	17,7
Piyasa Riskine Esas Tutar	37.638	40.571	22.254	23.296	-42,6	4,7
Operasyonel Riske Esas Tutar	94.023	101.821	99.756	108.313	6,4	8,6
Sermaye Yeterliliği Rasyosu (%)*	16,6	16,6	17,9	17,4	5,2	-0,4

* Sermaye Yeterliliği Rasyosu'ndaki değişim puan olarak ifade edilmiştir.

Yılın ilk çeyreğinde yasal özkaynaklar %3,3 oranında artarken, risk ağırlıklı varlıklar %5,9 oranında artmış ve bu değişimler SYR'ye 0,4 puanlık azalış olarak yansımıştır. Mart 2013 itibarıyla risk ağırlıklı varlıkların %88,7'si kredi riskine esas tutar, %9,3'ü operasyonel riske esas tutar ve %2'si piyasa riskine esas tutardan oluşmaktadır. Kredi riskine esas tutar ilk çeyrekte %5,6 oranında, piyasa riskine esas tutar %4,7 ve operasyonel riske esas tutar %8,6 oranında artmıştır.

Yasal özkaynak artışına temel teşkil eden ana sermayedeki artış yedek akçelerdeki ilk çeyrekte meydana gelen 12,7 milyar TL tutarındaki artıştan kaynaklanmaktadır. Bahse konu dönemde katkı sermayedeki artış ise genel karşılıkların 11,6 milyar TL bakiyeden 12,6 milyar TL tutarına artmasıdır. Ayrıca, ikincil sermaye benzeri borçlar 988 milyon TL artarak 13,2 milyar TL tutarında gerçekleşmiştir.

Banka grupları bazında incelendiğinde 2013 yılının ilk çeyreğinde konsolide olmayan sermaye yeterliliği rasyosu azalan banka grupları özel, yabancı ve kamu bankaları grubudur. Bir yıl öncesiyle değerlendirildiğinde ise sektörün SYR'sinin 0,87 puan arttığı, banka grupları bazında ise; özel bankalar, kamu bankaları ve katılım bankaları grubunun SYR'leri artarken, yabancı bankalar, kalkınma ve yatırım bankaları ile bankacılık faaliyeti bulunmayan TMSF bankalarının SYR'sinin azaldığı görülmektedir.

Tablo 22: Banka Grupları Bazında Sermaye Yeterliliği Rasyosu

	(%)	2011/12	2012/3	2012/12	2013/3	Fark (Puan)	
						2012/3-2013/3	2012/12-2013/3
Kalkınma ve Yatırım Bankaları		48,2	48,5	34,2	34,5	-13,92	0,34
TMSF Bankaları		58,8	44,0	40,3	40,4	-3,66	0,12
Bankacılık Sektörü		16,6	16,6	17,9	17,4	0,87	-0,46
Özel Bankalar		15,5	15,4	17,1	16,7	1,39	-0,39
Yabancı Bankalar		16,9	16,9	17,7	16,6	-0,32	-1,06
Kamu Bankaları		14,5	15,0	17,2	16,7	1,72	-0,52
Katılım Bankaları		14,0	13,9	13,9	14,7	0,80	0,84

Mart 2013 itibarıyla sektörün yasal özkaynaklarının %84,4'ünün ana sermayeden oluşması sektörün güçlü özkaynak yapısını koruduğunu göstermektedir.

4. Kârlılık

Bankacılık sektörü dönem net karı önceki yılın aynı dönemine kıyasla 973 milyon TL (%16,3) artarak Mart 2013'te 6.953 milyon TL'ye yükselmiştir. Bankacılık sektörü dönem net karının artmasında, net faiz gelirlerindeki artışın yanı sıra, sermaye piyasası işlem kar/zararı ile kambiyo kar/zararı toplamının dönem net karına olan olumlu yüksek düzeydeki katkısı etkili olmuştur. Sektörde faaliyet gösteren 49 bankadan 25'sinin kârında, son bir yıllık dönemde artış gerçekleşmiş, 2012 yılının son çeyreğinde yeni bir banka sisteme dâhil olmuştur.

Tablo 23: Bankacılık Sektörü Karşılaştırmalı Gelir Tablosu

Bankacılık Sektörü (Milyon TL)	Mart		Değişim		Toplam Gelire Oranı %		
	2012	2013	Tutar	%	2012	2013	Fark (Puan)
Toplam Faiz Gelirleri	27.014	27.019	5	0,0	74,8	74,2	-0,6
Kredilerden Alınan Faizler	18.323	20.100	1.777	9,7	50,7	55,2	4,5
Menkul Değerlerden Alınan Faizler	7.566	6.124	-1.443	-19,1	20,9	16,8	-4,1
Bankalardan ve Para P. Alınan Faizler	371	279	-92	-24,8	1,0	0,8	-0,3
Diğer	754	516	-237	-31,5	2,1	1,4	-0,7
Toplam Faiz Giderleri	15.136	12.068	-3.068	-20,3	41,9	33,1	-8,8
Mevduata Verilen Faizler	11.313	9.231	-2.081	-18,4	31,3	25,4	-6,0
Bankalara ve Para P. İşl. Verilen Faizler	1.383	1.225	-158	-11,4	3,8	3,4	-0,5
İhraç Edilen Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	429	688	259	60,4	1,2	1,9	0,7
Repo İşlemlerine Verilen Faizler	1.852	706	-1.145	-61,8	5,1	1,9	-3,2
Diğer	159	217	57	36,0	0,4	0,6	0,2
I) NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ)	11.878	14.951	3.073	25,9	32,9	41,1	8,2
Takipteki Alacaklar Özel Provizyonu	1.423	2.489	1.066	74,9	3,9	6,8	2,9
II) PROV.SONRASI NET FAİZ GELİRİ (GİDERİ)	10.455	12.462	2.007	19,2	28,9	34,2	5,3
Toplam Faiz Dışı Gelirler	6.769	7.792	1.023	15,1	18,7	21,4	2,7
Bankacılık Hizmet Gelirleri ve Komisyonlar	4.373	5.359	985	22,5	12,1	14,7	2,6
Aktif Satış Kazançları	84	175	91	107,8	0,2	0,5	0,2
Diğer	2.311	2.258	-53	-2,3	6,4	6,2	-0,2
Toplam Faiz Dışı Giderler	9.678	12.208	2.530	26,1	26,8	33,5	6,7
Personel Giderleri	3.301	3.861	560	17,0	9,1	10,6	1,5
Provizyonlar	1.656	2.791	1.135	68,5	4,6	7,7	3,1
Diğer	4.721	5.555	835	17,7	13,1	15,3	2,2
III) NET FAİZ DİŞİ GELİR (GİDER)	-2.909	-4.416	-1.507	-	-8,1	-12,1	-4,1
IV) TOPLAM DİĞER FAİZ DİŞİ GEL./GİD. (1+2+3)	-58	831	889	-	-0,2	2,3	2,4
1- Sermaye Piyasası İşlemleri Karı (Zararı) (Net)	-1.930	556	2.486	-	-5,3	1,5	6,9
2- Kambiyo Karı (Zararı) (Net)	1.877	275	-1.602	-85,3	5,2	0,8	-4,4
3- Olganüstü Gelirler (Giderler) (Net)	-5	-0	5	-	-0,0	-0,0	0,0
V) VERGİ ÖNCESİ KAR (ZARAR) (II+III+IV)	7.488	8.876	1.389	18,5	20,7	24,4	3,7
Vergi Provizyonu	1.507	1.923	416	27,6	4,2	5,3	1,1
DÖNEM NET KARI (ZARARI)	5.980	6.953	973	16,3	16,6	19,1	2,5
Faiz Gelirleri/Faiz Giderleri %	178,5	223,9	45,4				
Faiz Dışı Gelirler/Faiz Dışı Giderler %	69,9	63,8	-6,1				
Faiz Dışı Gelirler/Faiz Dışı Giderler %*	74,4	70,6	-3,8				
Faiz Dışı Gelirler/Faiz Dışı Giderler %**	66,3	58,7	-7,7				

Not: Diğer faiz dışı gelirler, faiz dışı gelir - gider dengesi hesaplamasında net değerleri üzerinden

* Diğer faiz dışı gelir/giderler dahil edilmiştir.

** Takipteki alacaklar özel provizyonu ve diğer faiz dışı gelir/giderler dahil edilmiştir.

Son bir yıllık dönemde bankacılık sektörünün, aktif büyümesi temel olarak kredi hacmindeki artışla gerçekleşirken, fonlama tarafında mevduatın yanı sıra ağırlıklı olarak bankalardan ve ihraç edilen menkul değerlerden elde edilen kaynaklara müracaat edilmiştir.

Özellikle 2012 yılının üçüncü çeyreğinden itibaren TCMB'nin faiz koridorunun alt ve üst bandında yaptığı aşağı doğru uyarlamalar nedeniyle faiz oranlarında ve buna bağlı olarak getiri ve maliyetlerde belirli bir gerileme gerçekleşmiştir. Özellikle mevduat maliyetindeki hızlı geri çekiliş ve genel olarak mevduat dışı kaynakların görece düşük maliyetleri nedeniyle bankaların faiz giderlerinde yüksek düzeyde bir gerileme oluşmuştur. Ayrıca küresel ölçekte genişletici para politikalarının devam ediyor olması, yurt dışından temin edilen kaynakların maliyetindeki azalışa katkı yapmıştır. Öte yandan, maliyet azalışının yanı sıra repo işleminden temin edilen kaynak tutarındaki düşüş de faiz giderlerindeki azalışa etkili olmuştur.

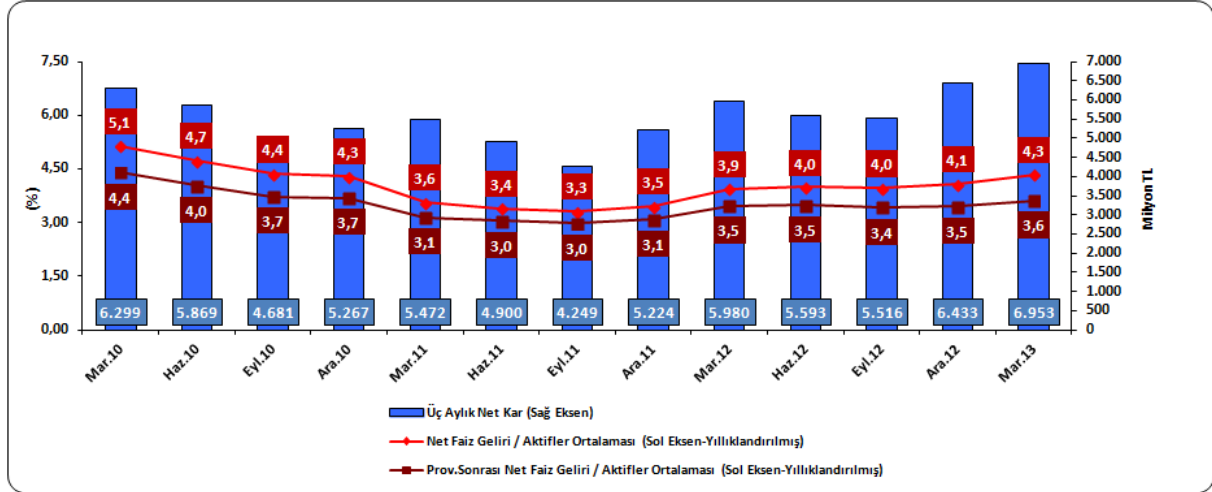
Kredi getirisindeki azalışa karşın (bir yıllık dönemde 0,9 puan gerilemiştir), temelde hacim etkisi nedeniyle kredilerden elde edilen faiz gelirleri önceki yılın aynı dönemine göre 1.777 milyon TL yükselmiştir. Kredi getirisi Mart 2013'te %10,3 olarak gerçekleşmiştir. Menkul değer hacmindeki azalışın yanı sıra, Hazine'nin borçlanma maliyetinin gerilemesi ve banka portföylerine yeni alınan menkul değerlerin görece düşük getirilere sahip olması nedeniyle menkul değerlerden elde edilen faiz gelirlerinde 1.443 milyon TL gerileme oluşmuştur. Nitekim bir yıllık dönemde, menkul değer getirisi 1,7 puan azalışla Mart 2013'te %9,4 düzeyinde gerçekleşmiştir. Getiri ve hacim azalışı nedeniyle bankalardan ve ters repo işlemlerinden elde edilen faiz gelirlerinde de sırasıyla 123 milyon TL ve 224 milyon TL gerileme oluşmuştur. Sonuç olarak, temelde kredilerden elde edilen faiz gelirlerindeki artış, diğer faiz getirili aktiflerden kaynaklanan kayıpları bertaraf etmiş ve bankacılık sektörünün faiz gelirlerinde önceki yılın aynı dönemine göre herhangi bir değişiklik oluşmamıştır. Mart 2013'te bankacılık sektörü faiz gelirleri 27.019 milyon TL düzeyinde gerçekleşmiştir.

Mevduat hacmindeki artışa karşın, maliyetindeki hızlı gerileme sonucunda (önceki yılın aynı dönemine göre 1,9 puan gerilemiştir), mevduata ödenen faizler, incelenen dönemde, 2.081 milyon TL azalmıştır. Mevduat maliyeti Mart 2013'te %4,8 düzeyinde gerçekleşmiştir. Bankalara ödenen faizlerdeki 155 milyon TL'lik gerileme de, bankalardan temin edilen kaynakların maliyetindeki azalıştan kaynaklanmaktadır. Hem hacim azalışı, hem de maliyet azalışı nedeniyle repo işlemlerinden temin edilen kaynaklara ödenen faizler 1.145 milyon TL gerilemiştir. İhraç edilen menkul değerlere ödenen faizlerdeki 259 milyon TL'lik artışa karşın, bankacılık sektörünün faiz giderleri 3.068 milyon TL gerilemiştir.

Esas olarak faiz giderlerindeki hızlı geri çekiliş sonucunda, bankacılık sektörünün net faiz gelirleri, önceki yılın aynı dönemine göre 3.073 milyon TL (%25,9) artarak Mart 2013'te 14.951 milyon TL'ye ulaşmıştır.

İzleyen grafikte, 2010 yılından itibaren bankacılık sektöründe **üçer aylık** dönemler itibarıyla birikimsiz **kâr tutarı ile yıllıklandırılmış olarak net faiz gelirleri ve provizyon sonrası net faiz gelirlerinin ortalama aktiflere oranları** yer almaktadır.

Grafik 32: Karlılık Göstergeleri

Faiz giderlerindeki azalış kaynaklı net faiz gelirlerindeki artış, yüksek tutarlı faiz dışı gelirlerin yanı sıra, sermaye piyasası işlem kar/zararı ile kambiyo kar/zararı toplamının dönem net karına olan olumlu yüksek düzeydeki katkısı nedeniyle 2010 yılının başından beri en yüksek çeyrek dönemlik net kara 2013 yılının ilk çeyreğinde ulaşılmıştır.

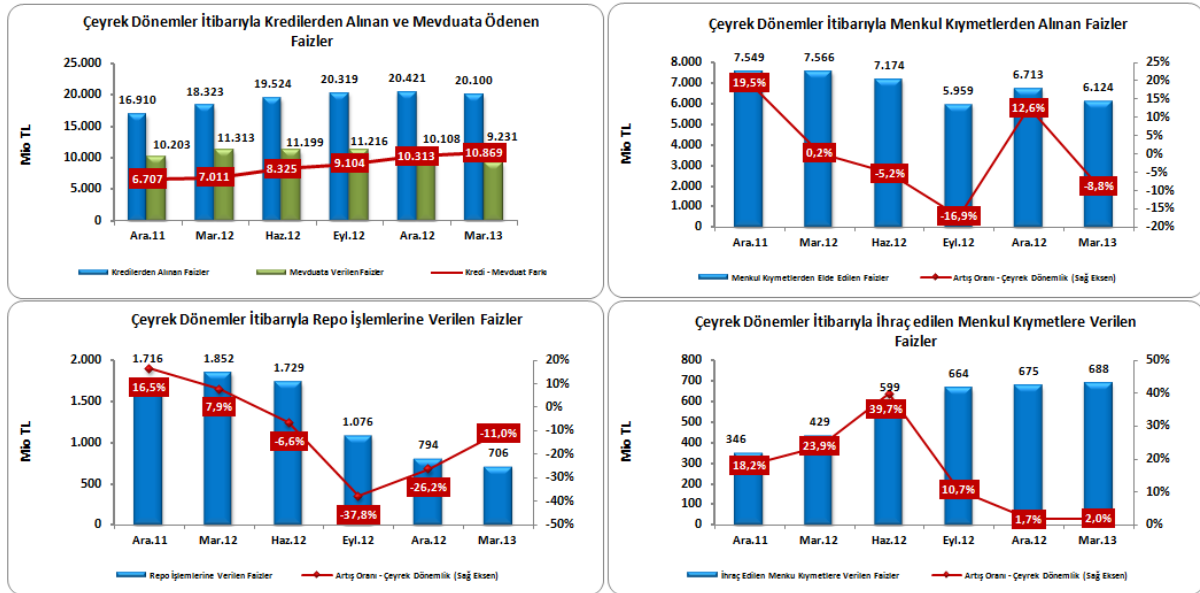
Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında, ters repo, bankalara ve para piyasalarına yapılan plasman ve menkul değer getirisi 5,1 puan, 0,7 puan ve 1,7 puan azalarak Mart 2013'te sırasıyla %5,7 ve %2,4 ve %9,4 seviyesine gerilemiştir. Ancak kredi getirisi mevduat maliyeti marjının 1 puan artarak %5,5'e yükselmesi, repo işleminden temin edilen kaynak maliyetinin 3,6 puan azalışla Mart 2013'te %3,7'ye gerilemesi ve bankalardan yapılan borçlanma maliyetinin 0,8 puan azalışla %2,7 düzeyinde gerçekleşmesi sonucunda, bankacılık sektörü net faiz marjı 0,4 puan yükselmiş ve Mart 2013'te %4,3 seviyesinde oluşmuştur. Provizyon sonrası net faiz marjı da, takipteki alacaklar özel provizyonundaki yüksek tutarlı artışa karşın, güçlü net faiz geliri nedeniyle 0,1 puan artışla %3,6 düzeyinde oluşmuştur. 2013 yılının ilk çeyreğinde, bankacılık sektörünün net faiz marjı ile provizyon sonrası net faiz marjı 2010 yılının son çeyreğindeki seviyelerini yakalamıştır.

Mart 2012 döneminde %9,7 olan "faiz gelirleri/ortalama faiz getirili aktifler" oranı, 1,3 puan azalışla Mart 2013'de %8,4'e; %6,9 olan "faiz giderleri/ortalama faiz maliyetli pasifler" oranı ise 2 puan azalarak %4,9'a gerilemiştir. Özellikle piyasa faizlerindeki gerileme, bankacılık sektörünün bilanço yapısı nedeniyle, pasif maliyetine daha hızlı

yansıymış, bu da incelenen dönemde, faiz gelirlerinin faiz giderlerini karşılama oranının, 45,4 puan artışla Mart 2013 itibarıyla %223,9 düzeyinde oluşmasına yol açmıştır. Bir yıllık dönemde, faiz gelirlerinin toplam gelirlere oranı 0,6 puan azalarak %74,2'ye, faiz giderlerinin toplam gelirlere oranı 8,8 puan azalışla %33,1'e gerilemiştir.

Sektörün karşılık ayırma oranında oluşan 4,4 puanlık azalışın yanı sıra, ağırlıklı olarak sorunlu alacak bakiyesine olan yeni intikallerin (brüt) artması ve görece düşük de olsa tahsilât performansındaki gerileme nedeniyle takipteki alacaklar özel provizyonu 1.066 milyon TL artmıştır. Bunun sonucunda, provizyon sonrası net faiz gelirleri %19,2 (2.007 milyon TL) artarak Mart 2013'te 12.462 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Grafik 33: Temel Karlılık Verileri (Çeyrek Dönemler İtibarıyla)

2012 yılı genelinde, ortalama mevduat maliyetinde bir miktar artış olmakla birlikte, alternatif finansman kaynaklarının aktif fonlamasındaki ağırlıklarının artmasıyla mevduata ödenen faizler görece düşük seviyede gerçekleşmiştir. 2013 yılının ilk çeyreğinde mevduat hacminde artış oluşmasına karşın, TCMB'nin faiz kararları sonrasında mevduat maliyetinde yaşanan keskin düşüş sonucunda **mevduata ödenen faizlerde** azalış gerçekleşmiştir. Mevduata ödenen faizler, önceki çeyreğe göre 877 milyon TL gerilemiştir.

2012 yılı genelinde, aktif büyümesinin temel olarak kredi plasmanları ile gerçekleştirilmesi ve kredi getirisinde oluşan 1 puanın üzerindeki artış nedeniyle kredilerden elde edilen faiz gelirleri yüksek seviyede gerçekleşmiştir. Nitekim toplam gelire oranı açısından en fazla artış kredilerden alınan faizler kaleminde görülmüştür. 2013 yılının ilk çeyreğinde, kredi hacmindeki yüksek tutarlı artış devam etmesine karşın, faiz koridorunun üst

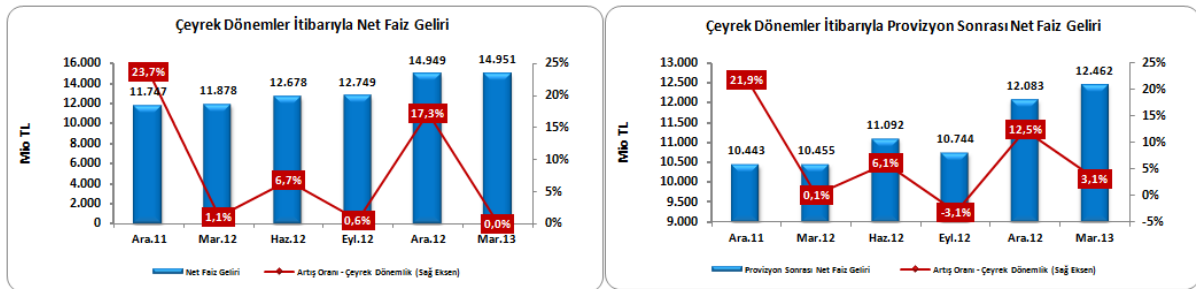
bandında yapılan indirimler, kredi faizlerine yansımış; kredi getirisindeki gerileme sonucunda kredilerden elde edilen faiz gelirlerinde bir miktar azalış gerçekleşmiştir. Kredilerden elde edilen faizler, önceki çeyreğe göre 321 milyon TL gerilemiştir.

Kredi/mevduat faiz gelir/gider farkı 10.869 milyon TL ile 2013 yılının ilk çeyreğinde, 2011 yılının son çeyreğinden beri en yüksek seviyesine yükselmiştir. Yılın ilk çeyreğindeki artışta, sektörün aktif büyümesinde temel olarak kredi hacmindeki artışın etken olmasının yanı sıra, mevduat maliyetindeki keskin gerileme rol oynamıştır.

2013 yılının ilk çeyreğinde kar realizasyonuna yönelik menkul değer satışları ve itfaların ardından banka portföylerine yeni alınan değerlerin getirilerinin görece düşük olması ve TÜFE'ye endeksli menkul değerlerin olumlu katkısındaki gerileme, menkul değer hacminde artış olmasına karşın, **menkul değerlerden elde edilen faiz gelirlerinin**, önceki çeyreğe göre 589 milyon TL gerilemesine yol açmıştır.

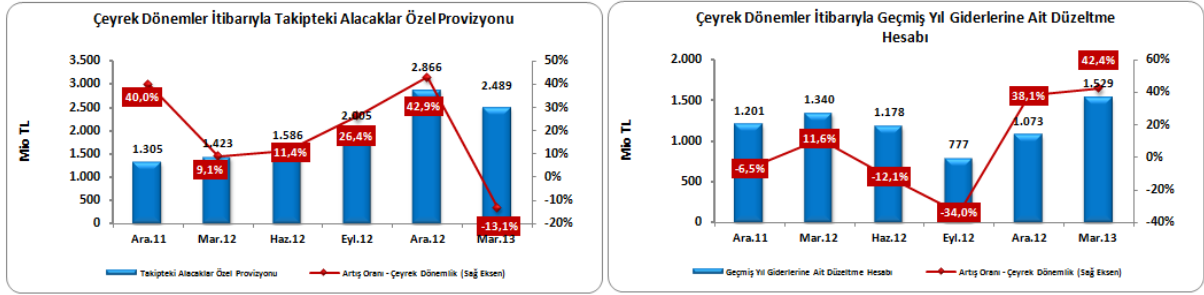
Diğer taraftan, 2013 yılının ilk çeyreğinde, aktif büyümesinin fonlamasında bankalardan temin edilen kaynaklar, mevduat, repo işlemlerinden temin edilen kaynaklar ve ihraç edilen menkul kıymetlerden elde edilen fonlar ağırlıklı olarak kullanılmıştır. 2012 yılının son çeyreğine göre, repo işlemlerinden elde edilen kaynaklardaki artışa karşın, repo maliyetinin 2,2 puan gerilemesine bağlı olarak **repo işlemlerine verilen faizler** önceki çeyreğe göre %11 (87 milyon TL) azalırken, **ihraç edilen menkul kıymetlere verilen faizler**, hacim artışıyla %2 (13 milyon TL) yükselmiştir.

Grafik 34: Çeyrek dönemler itibarıyla Net Faiz ve Provizyon Sonrası Net faiz Gelirleri

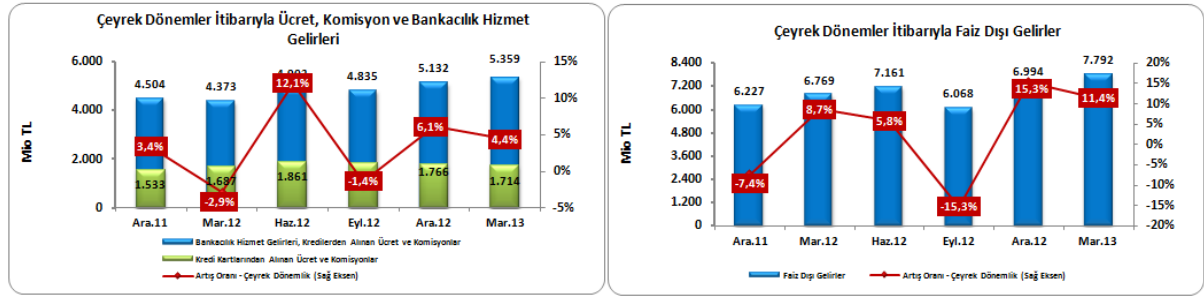
2013 yılının ilk çeyreğinde elde edilen 14.951 milyon TL **net faiz geliri**, 2011 yılının son çeyreğinden beri elde edilen en yüksek çeyrek dönemlik net faiz geliridir. Temelde hacim etkisi, faiz düşüşü ve marj artışı nedeniyle net faiz gelirinde, 2012 yılının son çeyreğine göre kayda değer bir değişiklik oluşmamıştır. Diğer taraftan, yüksek gerçekleşen takipteki alacaklar özel provizyonuna karşın, güçlü net faiz geliri artışı nedeniyle **provizyon sonrası net faiz gelirlerinde** de en yüksek çeyrek dönemlik tutara 2013 yılının ilk çeyreğinde ulaşılmıştır.

Grafik 35: Aktif Kalitesine İlişkin Karlılık Verileri (Çeyrek Dönemler İtibarıyla)

Takipteki alacaklar özel provizyonu ile geçmiş yıl giderlerine ait düzeltme hesabı bakiyesi birlikte dikkate alındığında, 2012 yılında varlık kalitesinde önemli denebilecek seviyede bir bozulma meydana gelmiştir. 2013 yılının ilk çeyreğinde ise önceki çeyreğe göre varlık kalitesinde bir miktar iyileşme gözlenmiştir. Ancak incelenen son dönemde, varlık kalitesinin dönem net karına olan katkısı azaltıcı yönde olmaya devam etmektedir.

Grafik 36: Ücret, Komisyon ve Bankacılık Hizmet Gelirleri ile İşletme Giderleri

Mart 2012 – 2013 döneminde, faiz dışı gelir kalemlerinden **bankacılık hizmet gelirleri** ile **kredilerden alınan ücret ve komisyonlar**, %22,5'lik (985 milyon TL) artışla 5.359 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde, kredilerden elde edilen ücret ve komisyonlar 310 milyon TL yükselmiştir. Mart 2013 itibarıyla kredilerden alınan ücret ve komisyonların %62'si nakdi kredilerden, %38'i gayrinakdi kredilerden temin edilmiştir. Öte yandan, esas olarak alınan diğer komisyon ve hizmet gelirleri ile sigorta ve aracılık komisyonlarındaki artış nedeniyle bankacılık hizmet gelirlerinde 675 milyon TL'lik artış meydana gelmiştir. Mart 2013'te kredi kartlarından alınan ücret ve komisyonlar 1.714 milyon TL seviyesinde gerçekleşirken, önceki yılın aynı dönemine göre %1,6 artmıştır.

Diğer faiz dışı gelirlerin dönem net karına olan yüksek tutarlı olumlu etkisi, bu dönemde de devam etmiş ve geçmiş yıl giderlerine ait düzeltme hesabı bakiyesindeki 189 milyon TL'lik yükselişin katkısıyla önceki yılın aynı dönemine göre 252 milyon TL artmıştır. Bu dönemde, sektörün aktif satış kazançları 91 milyon TL yükselmiş, temettü gelirleri ise 304

milyon TL gerilemiştir. Bunların sonucunda, faiz dışı gelirler, önceki yılın aynı dönemine göre 1.023 milyon TL artarak Mart 2013'te 7.792 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Bir yıllık dönemde, bankacılık sektörünün **işletme giderleri**, temelde personel giderleri (560 milyon TL), reklam ilan giderleri (101 milyon TL), kiralama giderleri (76 milyon TL) ile kredi kartları ve bankacılık hizmetlerine ilişkin promosyon uygulama (76 milyon TL) giderlerindeki artışa bağlı olarak %18,5 (1.259 milyon TL) yükselişle 8.045 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Son bir yıllık dönemde 638 şube ve 8.887 personel artışı gerçekleşmiştir. Personel sayısında, bir yıllık karşılaştırmalar bakımından son bir yılda kaydedilen en fazla artış, Mart 2012-2013 döneminde gerçekleşmiştir.

Bir yıl önceki değeriyle kıyaslandığında, işletme giderlerindeki artışın yanı sıra, Rekabet Kurulu tarafından Türkiye'de faaliyet gösteren bazı bankalara, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun uyarınca yapılan soruşturma sonucunda verilen idari para cezaları için ayrılan karşılıklara bağlı olarak diğer provizyonlardaki 616 milyon TL'lik artış ve genel karşılık provizyonlarındaki 400 milyon TL'lik yükseliş faiz dışı giderlerin önceki yılın aynı dönemine göre 2.530 milyon TL yükselerek Mart 2013'te 12.208 milyon TL seviyesinde oluşmasına yol açmıştır.

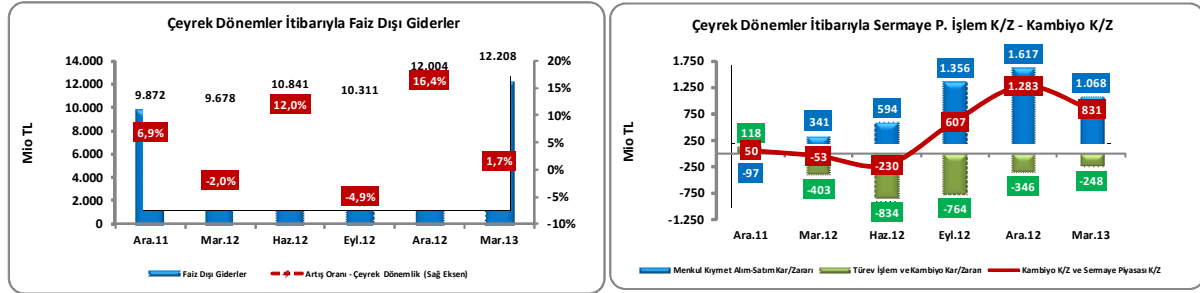
Mart 2012'de kaydedilen menkul değer alım-satım karlarına karşın¹², türev işlemlerden yazılan zarar nedeniyle zarar edilen sermaye piyasası işlemlerinden, Mart 2013 döneminde, menkul kıymetlerden elde edilen kardaki artışın yanı sıra, türev işlemlerden yazılan zarar tutarının gerilemesi sonucunda 2.486 milyon TL'lik iyileşmeyle 556 milyon TL kar edilmiştir. Menkul kıymet alım satım karları, önceki yılın aynı dönemine göre, gösterge faiz orandaki gerileme ve kar realizasyonuna yönelik satışlar nedeniyle 726 milyon TL artarak Mart 2013'de 1.068 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bu dönemde türev işlem zararları da, swap işlemleri kaynaklı 1.758 milyon TL azalmıştır. Bir yılda, 1.602 milyon TL gerileyen kambiyo karları, dönem net karında, sermaye piyasası işlemleri yoluyla oluşan artışı bir miktar sınırlamıştır. Ancak, Mart 2012'de dönem net karına azaltıcı yönde etki yapan sermaye piyasası işlem kar/zararı ile kambiyo kar/zararı toplamının olağanüstü giderlerle birlikte, Mart 2013'te dönem net karına olan etkisi 831 milyon TL artış yönlü gerçekleşmiştir.

Öte yandan, riskten korunma işlemlerine ilişkin, etkin olarak nitelendirilen değerleme farkları özkaynaklar altında, riskten korunma fonları arasında gösterilmektedir. Mart 2013

¹² Mart 2013 itibarıyla gerileyen faiz oranları nedeniyle sektörde, satılmaya hazır menkul kıymetlerin gerçeğe uygun değeri ile itfa edilen maliyeti arasındaki farktan kaynaklanan ve özkaynaklar altında muhasebeleştirilen 6.188 milyon TL tutarında realize edilmemiş pozitif menkul kıymet değerleme farkı bulunmaktadır. Söz konusu tutar, 2012 yılsonunda, 8.285 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

itibarıyla negatif 783 milyon TL bakiye arz eden söz konusu değerleme farkları, etkinliğin sağlanamaması durumunda, zarar olarak gelir gider hesaplarına nakledilecektir.

Grafik 37: Faiz Dışı Giderler ile Sermaye Piyasası İşlem K/Z ve Kambiyo K/Z

Bankacılık sektöründe, bilanço içi açık pozisyon, bilanço dışı pozisyon ile kapatıldığından, genel eğilime paralel olarak kambiyo karı yazılan dönemlerde, türev işlemlerden zarar edildiği, bunun tersinin de genel olarak doğru olduğu gözlenmektedir. Bu çerçevede, Grafik 37’de, kambiyo kar/zararı ile türev işlem kar zararları birlikte verilmiş, sermaye piyasası işlem kar/zararının unsurlarından olan menkul değer alım-satım kar/zararına ayrıca yer verilmiş ve bu üç kalemin ortak etkisi değerlendirilmiştir. Buna göre, 2012 yılı genelinde, kar realizasyonu amaçlı menkul değer satış karlarının görece yüksek tutarlı olumlu katkısı nedeniyle söz konusu kalemlerin toplam etkisi, dönem net karını artırıcı yönde olmuştur. *2013 yılının ilk çeyreğinde*, düşük düzeyde artan kambiyo karlarının etkisini önceki çeyreğe göre azalmakla birlikte bertaraf eden türev işlem zararlarına karşın, faiz oranlarındaki düşüş ve kar realizasyonu sonucunda 1.068 milyon TL düzeyinde gerçekleşen menkul değer alım-satım karları nedeniyle söz konusu kalemlerin toplam etkisi, dönem net karını 831 milyon TL artırıcı yönde olmuştur.

Temelde özel karşılık provizyonları ve faiz dışı giderlerdeki yükseliş nedeniyle **bir yıllık dönemde** bankacılık sektörü **faiz dışı gelir/gider rasyosu**, 7,7 puanlık gerilemeyle Mart 2013’te %58,7 düzeyinde oluşmuştur.

Sonuç olarak bankacılık sektörü dönem net karının artmasında, esas olarak net faiz gelirlerindeki artışın yanı sıra, sermaye piyasası işlem kar/zararı ile kambiyo kar/zararı toplamının dönem net karını olan olumlu yüksek düzeydeki katkısı etkili olmuştur.

Tablo 24: Banka Grupları İtibarıyla Net Dönem Karı ile Özkaynak ve Aktif Karlılığı

	Net Dönem Karı (Milyon TL)				Aktif Karlılığı - % (Yıllıklandırılmış)			Özkaynak Karlılığı - % (Yıllıklandırılmış)			Net Faiz Marjı - % (Yıllıklandırılmış)		
	Mar.12	Mar.13	Değişim		Mar.12	Mar.13	Fark Puan	Mar.12	Mar.13	Fark Puan	Mar.12	Mar.13	Fark Puan
			Tutar	%									
Kamu Bankaları	1.622	2.139	516	31,8	1,9	2,3	0,4	22,0	22,4	0,4	3,8	4,6	0,8
Özel Bankalar	2.887	3.656	768	26,6	1,9	2,1	0,2	16,5	16,9	0,4	3,6	4,1	0,5
Bankacılık Sektörü	5.980	6.953	973	16,3	2,0	2,0	0,0	17,3	16,3	-1,0	3,9	4,3	0,4
Katılım Bankaları	246	226	-19	-7,8	1,8	1,2	-0,6	16,8	12,7	-4,1	4,1	3,8	-0,3
Yabancı bankalar	925	627	-298	-32,3	2,3	1,4	-0,9	20,9	11,4	-9,5	5,3	5,2	-0,1
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	293	304	11	3,9	2,7	2,3	-0,4	7,7	7,3	-0,4	4,5	3,7	-0,8

Bankacılık sektörü karının, Mart 2013 itibarıyla %52,6'sı özel bankalar, %30,8'i kamu bankaları, %9'u yabancı bankalar, %4,4'ü kalkınma ve yatırım bankaları ve %3,2'si katılım bankaları tarafından elde edilmiştir. Son bir yıllık dönemde, yabancı bankalarla katılım bankalarının dönem net karları azalırken, diğer banka gruplarının artmıştır.

Mart 2012 döneminde, 2.887 milyon TL olan **özel bankaların** dönem net karı, %26,6 oranında (768 milyon TL) artarak Mart 2013 itibarıyla 3.656 milyon TL'ye ulaşmıştır. Söz konusu artışta, esas olarak faiz giderlerindeki azalışa bağlı olarak artan net faiz marjı etkili olmuştur. Özel bankalarda, faiz gelirlerinin faiz giderlerini karşılama oranı, 45,5 puan artışla Mart 2013'te, %217,1'e yükselirken; faiz dışı gelir/gider dengesi ise 6,7 puan azalışla %65,7'ye gerilemiştir.

Kamu bankalarının net dönem karı ise incelenen dönemde, %31,8 oranında (516 milyon TL) artarak Mart 2013'te 2.139 milyon TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Kamu bankalarının net dönem karındaki artışta, esas olarak faiz giderlerindeki azalışa bağlı olarak artan net faiz marjının yanı sıra, kambiyo karındaki artışın katkısıyla yükselen faiz dışı gelir/gider dengesi etkili olmuştur. Kamu bankalarında, faiz gelirlerinin faiz giderlerini karşılama oranı, 51,4 puan artışla Mart 2013'te, %221,6'ya; faiz dışı gelir/gider dengesi 1,4 puan artışla %54,6'ya ulaşmıştır.

Esas olarak aktif kalitesindeki bozulma nedeniyle **yabancı bankaların** net dönem karı, önceki yılın aynı dönemine göre, %32,3 (298 milyon TL) azalarak Mart 2013 itibarıyla 627 milyon TL'ye gerilemiştir. Yabancı bankalarda, faiz gelirlerinin faiz giderlerini karşılama oranı, 41,9 puan artışla Mart 2013'te, %240,4'e yükselirken, faiz dışı gelir gider dengesi 19,8 puan azalışla %47,1'e gerilemiştir.

Kalkınma ve yatırım bankalarında esas olarak aktif satış kazançlarındaki artış nedeniyle net dönem karı, önceki yılın aynı dönemine göre %3,9 (11 milyon TL) artarak Mart 2013 itibarıyla 304 milyon TL'ye yükselmiştir. Kalkınma ve yatırım bankalarının faiz dışı

gelirlerinin faiz dışı giderlerini karşılama oranı, Mart 2013'te önceki yılın aynı dönemine göre 12,2 puan artışla %60,8'e yükselmiştir.

Katılım bankalarının net dönem karı, bir yıllık dönemde, %7,8 (19 milyon TL) oranında azalarak Mart 2013 itibarıyla 226 milyon TL'ye gerilemiştir. Bu azalışta, yüksek düzeyde artan faiz dışı giderler etkili olmuştur. Katılım bankalarının kar payı gelirlerinin kar payı giderlerini karşılama oranı, 14,3 puan artışla Mart 2013'te, %211,6'ya yükselmiş, kar payı dışı gelir/gider dengesi ise 8,4 puan azalışla %58,6'ya gerilemiştir.

Son bir yıllık dönemde, sektörün **özkaynak karlılığı** 1 puan azalırken, **aktif karlılığı** değişmeyerek Mart 2013'te sırasıyla %16,3 ve %2 düzeyinde gerçekleşmiştir. Bir yıllık dönemde, sadece özel bankalarla kamu bankalarının özkaynak ve aktif karlılığı artmış, diğer banka gruplarının ise söz konusu rasyoları gerilemiştir. İncelenen dönemde, söz konusu rasyolar bakımından en yüksek düşüş yabancı bankalarda gerçekleşmiştir. Bankacılık sektörünün bir yıllık dönemde, **net faiz marjı** 0,4 puan yükselerek %4,3'e ulaşırken, kamu bankaları ile özel bankalar dışındaki banka gruplarının net faiz marjları gerilemiştir. Mart 2013 itibarıyla en yüksek özkaynak karlılığı olan banka grubu, %22,4 ile kamu bankaları iken, en yüksek aktif karlılığı olan banka grubu %2,3 ile kamu bankalarının yanı sıra, kalkınma ve yatırım bankalarıdır. En fazla aktif karlılığı artışı 0,4 puanla kamu bankalarında gerçekleşirken, en fazla özkaynak karlılığı artışı 0,4 puanla kamu bankalarının yanı sıra, özel bankalarda gerçekleşmiştir. Kamu bankaları, net faiz marjı artışı bakımından 0,8 puanla lider konumda olup, yabancı bankalar Mart 2013'te en yüksek net faiz marjı (%5,2) ile çalışan banka grubu olmuştur.